

СЛУЖБИ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАЦИЈА

Службен лист на Социјалистичка Федерација на Југославија

Март 1965

Београд
п. бр. 51

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издавање на српскохрватски односно на хрватскохрватски, словенечки и македонски јазик — Огласи според тарифата — Жиро-сметка кај Народната Банка за претплата и посебни издавања 101-13-002-32 за огласи 101-13-002-31.

Среда, 26 мај 1965

БЕЛГРАД

БРОЈ 24

ГОД. XXI

Цена на овој број е 180.— дин. — Претплата за 1965 година изнесува 1.500.— дин а за странство 3.500.— динари — Редакција: Улица Јована Ристика бр. 1. Пошта: Факс 228 — Телефони: централа 50-931, 50-932, 50-933 и 51-641. Служба за претплата 51-723 и Продавна служба 51-671

440.

Врз основа на членот 122 од Законот за измени и дополненија на Законот за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 13/65), Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина на својата седница од 22 април 1965 година го утврди долу изложениот пречистен текст на Основниот закон за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување.

Пречистениот текст на Основниот закон за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување го опфаќа Законот за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 22/62) и неговите измени и дополненија објавени во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 13/65 во кои е означено времето на влегувањето во сила на тој закон и на неговите измени и дополненија.

АС бр. 207
24 април 1965 година
Белград

Претседател
на Законодавно-правната комисија
на Сојузната скупштина,
Јово Угрчиќ, с. р.

ОСНОВЕН ЗАКОН ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА И ФИНАНСИРАЊЕТО НА СОЦИЈАЛНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

(пречистен текст).

Глава I ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со социјалното осигурување лицата осигурени според прописите за социјалното осигурување се обезбедуваат определени права во користењето на здравствената заштита и право на паричен надоместок и други парични примања за осигурените случаи на привремена спреченост за работа, инвалидност, старост и смрт, во гранките на здравствено, инвалидското и пензиското осигурување.

Член 2

Социјалното осигурување се заснова врз начелата на заемност и солидарност на осигурениците во обезбедувањето на средства и права од социјалното осигурување.

Член 3

(1) Социјалното осигурување се установува со закон. За одделни категории лица на самостојни дејности социјално осигурување може да се установи и со договори склучени со организациите што ги претставуваат, согласно со законот.

(2) Социјално осигурување може да се установи за сите или само за некои гранки на осигурувањето.

Член 4

Социјалното осигурување е установено со закони или со договорите склучени врз основа на закон, е задолжително за сите лица опфатени со тоа осигурување.

Член 5

(1) Во рамките на социјалното осигурување можат на доброволна основа да се обезбедуваат одделни видови заштита односно права што не се утврдени со закон.

(2) Во рамките на доброволното осигурување се овозможува вклучување во осигурување и на граѓани што не се опфатени со задолжителното осигурување.

Член 6

(1) Правата од социјалното осигурување, утврдени со закон или со договори согласно со закон, единствени се за сите осигуреници од иста категорија.

(2) Правата од социјалното осигурување се определуваат во согласност со начелото за распределба според трудот, со вложувањето во фондовите и со другите општествени мерила.

Член 7

Социјалното осигурување се организира и спроведува според начелото на самоуправувањето на осигурениците.

Член 8

(1) Самоуправувањето со социјалното осигурување го остваруваат осигурениците во рамките на заедниците на социјалното осигурување (во натамошниот текст: заедниците), како самоуправни организации на осигурениците во општините, републиките и федерацијата.

(2) Осигурениците-работници и осигурениците-земјоделци го остваруваат самоуправувањето во рамките на посебно формираните заедници.

(3) Заедниците формираат собранија на социјалното осигурување (во натамошниот текст: собранието на заедницата), како органи на самоуправувањето со социјалното осигурување.

Член 9

(1) Заради спроведување на социјалното осигурување, заедниците формираат заводи за социјално осигурување (во натамошниот текст: заводите).

(2) Заводите се установи.

(3) Заводите:

1) ги вршат сите работи во врска со остварувањето на правата на осигурените лица и се грижат за законитото, правилното и благовременото остварување на овие права, им даваат на осигурените лица потребна стручна помош во остварувањето на правата и во заштитата на нивните интереси во областа на социјалното осигурување обезбедувајќи полно почитување на личноста на осигуреното лице;

2) ракуваат согласно со законот и со одлуките на собранијата на заедниците со средствата наменети за социјално осигурување, се грижат за редовната наплата на придонесот за фондовите и за извршувањето на другите обврски спрема заедниците;

3) го обезбедуваат приготвувањето на седници-те на собранјата на заедниците на социјалното осигурување и нивните органи, ги извршуваат односно го обезбедуваат извршувањето на нивните одлуки и заклучоци и ги вршат другите работи од името на заедниците согласно со одредбите од овој закон.

(4) Работите што ги вршат заводите претставуваат дејност од посебен општествен интерес.

Член 10

(1) Средствата за обезбедување на правата на осигурениците се остваруваат со придонесите од осигурениците и со други приходи.

(2) Придонесите за социјално осигурување ги уплатуваат работните и други организации и државните органи (во натамошниот текст: организациите) односно приватните работодавци — за работниците што се запослени кај нив, како и лицата што вршат самостојни дејности и другите лица што самите се обврзници за уплата на придонесите.

(3) Од средствата остварени со придонеси и други приходи се формираат фондот на здравственото осигурување и фондот на инвалидското и пензиското осигурување.

(4) Заедниците се должни расположивите средства рентабилно да ги вложуваат заради остварување дополнителни приходи за фондовите со цел за унапредување на заштитата на осигурениците, стабилизирање на придонесите и намалување на оптоварувањето на осигурениците односно организациите со придонеси.

Член 11

(1) Заедниците и заводите се должни пред донесувањето на општите акти со кои се регулираат правата на осигурените лица од социјалното осигурување или начинот на остварувањето на тие права, или со кои се утврдуваат обврските на осигурениците во врска со обезбедувањето на средствата за фондовите на социјалното осигурување, како и пред донесувањето на одлуките за начинот на користењето на расположивите средства на фондовите на заедниците и нивните резерви, да спроведат поширока консултација на осигурениците заради непосредно прибавување на нивните мислења и предлози. Со статутите на заедниците односно заводите поблиску се определува во кои случаи и на кој начин ќе се врши консултацијата на осигурениците во смисла на овој став.

(2) Заедниците и заводите се должни своите општи акти во делот во кој се регулираат правата на осигурениците, начинот и условите за остварување на тие права, како и обврските односно должностите на осигурениците и организациите, да им ги сторат достапни на осигурениците и на организациите и за својата работа да ја известуваат јавноста, на начинот предвиден со статутот односно со деловникот.

(3) Предлозите и прашањата што групи осигуреници односно пензионери ќе им ги поднесат на заедниците односно на заводите во врска со правата од социјалното осигурување и со спроведувањето на социјалното осигурување се должни органите на управувањето на заедниците и на заводите да ги разгледаат со потребно внимание, да им дадат на подносителите потребни објасненија и да преземат мерки заради задоволување на оправданите предлози и барања во согласност со законот и со можностите на заедницата.

Член 12

За определени ризици во спроведувањето на социјалното осигурување се установува реосигурување во рамките на заедниците во републиките и во федерацијата.

Член 13

(1) Организациите се грижат за социјалното осигурување на кај нив запослените работници и учествуваат во неговото спроведување, согласно со одредбите од овој закон.

(2) Во спроведувањето на осигурувањето, организациите го обезбедуваат непосредното остварување на определените права на работниците што се запослени во нив и вршат други работи и должности што се определени со закон и со прописите донесени врз основа на закон.

(3) Заемните права и обврски на организациите и заедниците односно заводите, доколку не се определени со закон, се определуваат со меѓусебни договори.

Член 14

Државните органи вршат општествен надзор над работењето на заедниците и над работата на заводите и во вршењето на тој надзор ги имаат спрема заедниците и заводите правата определени со овој закон.

Глава II

ОРГАНИЗАЦИЈА НА СОЦИЈАЛНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

A. ЗАЕДНИЦИ НА СОЦИЈАЛНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

1. Општи одредби

Член 15

(1) Осигурениците во општините сочинуваат комунални заедници на социјалното осигурување (во натамошниот текст: комуналната заедница).

(2) Комуналните заедници на територијата на републиката сочинуваат републичка заедница на социјалното осигурување (во натамошниот текст: републичката заедница).

(3) Републичките заедници на територијата на федерацијата сочинуваат Југословенска заедница на социјалното осигурување (во натамошниот текст: Југословенската заедница).

Член 16

(1) Заедниците на социјалното осигурување на работниците и заедниците на социјалното осигурување на земјоделците се посебни самостојни заедници.

(2) Во заедницата на социјалното осигурување на работниците се вклучуваат и осигурениците од определени категории самостојни дејности.

Член 17

(1) Самоуправувањето на осигурениците со социјалното осигурување се организира во рамките на одделни заедници.

(2) Во рамките на одделни заедници се обезбедуваат и средства за нивните фондови.

Член 18

(1) Заедниците меѓусебно соработуваат и спогодбено решаваат за работите од заеднички интерес.

(2) Заедниците спогодбено ги обезбедуваат средствата потребни за остварување на определени задачи по работите од заеднички интерес за социјалното осигурување.

(3) Заедниците соработуваат со органите на општествено-политичките заедници и со организациите на своето подрачје, на остварување на задачите и преземање на мерките во спроведувањето на социјалното осигурување.

Член 19

(1) Заедниците имаат својство на правно лице.

(2) Секоја заедница има свој статут.

Член 20

(1) Осигурениците во рамките на заедницата го остваруваат самоуправувањето со социјалното осигурување преку собранieto на заедницата. Со статутот на заедницата се утврдуваат и другите видови на учество на осигурениците во самоуправувањето со социјалното осигурување.

(2) Комуналната заедница формира собрание на комуналната заедница, републичката заедница — собрание на републичката заедница, а Југословенската заедница — собрание на Југословенската заедница.

Член 21

(1) Собранието на заедницата одлучува за обезбедувањето на средствата за фондовите што се формираат за одделна заедница (во натамошниот текст: фондовите на заедницата) и за организирањето на службата за спроведување на социјалното осигурување на подрачјето што го опфаќа заедницата.

(2) Собранието на заедницата е должно средствата за фондовите и службата за спроведување на осигурувањето така да ги обезбеди и со нив да управува, да можат осигурениците редовно и потполно да ги остваруваат своите права од социјалното осигурување.

(3) Собранието на заедницата го регулира со свои одлуки и насоки начинот на спроведувањето на осигурувањето и користењето на средствата, доколку тој не е определен со закон и со прописите донесени врз основа на закон, и за таа цел ги презема потребните мерки.

Член 22

(1) Собранието на заедницата ги врши особено овие работи:

1) ја утврдува програмата на дејноста на социјалното осигурување и на мерките за унапредување заштитата на осигурениците во рамките на заедницата, ја определува политиката за користење на средствата на фондовите на заедницата и дава насоки за функционирање на службата за спроведување на социјалното осигурување, заради правилно остварување на правата на осигурените лица и за рационално работење на фондовите на заедницата, за економично трошење на средствата и рентабилно вложување на расположивите средства;

2) донесува статут на заедницата и општи акти за осигурувањето и спроведувањето на осигурувањето за кои е овластено со закон;

3) ги определува, согласно со законот, стопите на придонесот за социјално осигурување и врши распределба на придонесот на средства за фондовите и средства за службата за спроведување на осигурувањето;

4) донесува финансиски план и ја усвојува завршната сметка на фондовите на заедницата;

5) одлучува за обезбедувањето на дополнителните средства и за начинот на покривањето на кусоциите настанати во работењето на фондовите на заедницата;

6) дава согласност на статутот на заводот и на именувањето на директорот на заводот;

7) го претресува годишниот извештај на заводот за спроведувањето на социјалното осигурување на подрачјето на заедницата;

8) одлучува, согласно со законот, за основите, обемот и начинот на спроведувањето на реосигурувањето;

9) одлучува за соработката со други заедници, органи и организации во работите од заеднички интерес, и определува свои претставници во други органи;

10) одлучува за воведувањето и спроведувањето на доброволното и проширеното осигурување.

(2) Собранието на заедницата може да формира одбори и комисии за извршување определени задачи.

(3) Собранието на заедницата работи според деловникот што го донесува самото.

Член 23

(1) Собранието на заедницата избира извршен одбор од редот на неговите членови.

(2) Извршниот одбор на собранието на заедницата ги врши особено овие работи:

1) се грижи за благовременото и правилното извршување на одлуките и заклучоците на собранието на заедницата;

2) му поднесува на собранието на заедницата предлог на програмата на дејностите на социјалното осигурување, предлози на финансиските планови и завршните сметки на фондовите на заедни-

ците, предлози на општите акти што ги донесува собранието на заедницата, предлози на основите за склучување договори со здравствените установи и со организациите што учествуваат во спроведувањето на социјалното осигурување, како и предлози за донесување на одлуки за склучување на договори со одделни здравствени установи;

3) се грижи за правилното остварување на правата на осигурените лица;

4) се грижи за извршувањето на финансиските планови во поглед на остварувањето на приходите и за наменското и рационалното вложување и користење на средствата на фондовите на заедницата и нивните резерви, согласно со заклучоците и насоките на собранието на заедницата;

5) поднесува предлози за склучување на договорите за социјално осигурување на лицата што вршат самостојни дејности;

6) го разгледува планот и програмата за работа на заводот;

7) поднесува предлог за склучување на спогодбата со заводот во поглед на надоместоците за работата на заводот;

8) се грижи за свикувањето на седниците на собранието и за свикувањето и работата на одборите и комисиите на собранието на заедницата.

(3) Извршниот одбор врши и други работи определени со статутот на заедницата или со одлуките и заклучоците на собранието на заедницата.

Член 24

Составот и начинот на изборот на собранието на заедницата и неговиот извршен одбор се утврдуваат со статутот на заедницата, согласно со законот.

Член 25

(1) Мандатот на членовите на собранието на заедницата трае четири години, со тоа што по секои две години се избираат половина нови членови на собранието.

(2) За благовремено и законито избирање на собранието на заедницата се грижат надлежните општински собранија односно надлежниот извршен совет.

Член 26

(1) Член на собранието на заедницата за својата работа му одговара на собранието и на телото што го избрало.

(2) Телото што избрало член на собранието на заедницата, може и да го отповика.

Член 27

Општите акти на собранието на заедницата се објавуваат во службениот весник во кој се објавуваат прописите на органите на односната општествено-политичка заедница.

2. Заедници на социјалното осигурување на работниците**а) Комунална заедница****Член 28**

(1) Во рамките на комуналната заедница на социјалното осигурување на работниците се остварува самоуправувањето со здравственото осигурување и се обезбедуваат средствата за здравствено осигурување на лицата во работен однос и на други лица опфатени со прописите за здравственото осигурување на работниците или со договорите за социјално осигурување склучени врз основа на закон.

(2) Во рамките на комуналната заедница се остваруваат и рехабилитацијата и запослувањето на инвалидите на трудот според прописите за инвалидското осигурување на работниците.

Член 29

(1) Собранието на комуналната заедница, покрај работите предвидени во членот 22 од овој закон, ги врши особено и следните работи:

1) донесува врз основа на закон општи акти за спроведување на здравственото осигурување;

2) го разгледува обезбедувањето на средствата за здравствено осигурување и функционирањето на здравственото осигурување на подрачјето на комуналната заедница и одлучува за преземањето односно предлагањето на мерките во врска со тие прашања;

3) ги разгледува програмите и мерките за развој и унапредување на здравствената заштита на осигурените лица на подрачјето на заедницата, како и прашањата за обезбедување средства за здравствена превентива и општ развиток на здравствената служба;

4) одлучува за склучување договори со одделни здравствени установи;

5) ги разгледува мерките во областа на рехабилитацијата и запослувањето на инвалиди на трудот;

6) одлучува за формирање комунален завод;

7) одлучува во врска со учеството на организациите во спроведувањето на здравственото осигурување и за основите и рамките за склучување на договорите со кои се утврдуваат правата и обврските на заедниците и организациите во врска со тоа учество.

(2) Собранието може да овласти свој одбор или комисија да одлучи од името на собранието за склучување на договор со одделна здравствена установа или со група здравствени установи.

Член 30

Собранието на комуналната заедница го сочинуваат членови избрани од: работничките совети на стопанските организации и од советите на работните заедници на установите односно на соодветните органи на работните заедници во другите организации; синдикалната организација на работниците запослени кај приватни работодавци; професионалните организации на осигурениците-занаетчи и од лицата што вршат други самостојни дејности, како и од здруженијата на пензионерите и инвалидите на трудот, — од подрачјето на комуналната заедница.

Член 31

(1) Комуналната заедница се формира за територија на една или повеќе општини што имаат заеднички интереси, а на која постојат услови за самостојно спроведување на здравственото осигурување.

(2) Комуналната заедница ја формира општинското собрание.

Член 32

(1) Условите што мораат да бидат исполнети за формирање на комунална заедница, како и случаите на соединување односно издвојување на комунални заедници, се определуваат со републички прописи.

(2) Со републички прописи се определува и начинот на регулирање на меѓусебните односи на општините за кои е формирана заедничка комунална заедница.

Член 33

(1) Во општините на подрачјето на комуналната заедница формирана за две или повеќе општини се формираат совети на осигурениците.

(2) Одлуката за формирање на советите од ставот 1 на овој член ја донесува собранието на комуналната заедница. Со оваа одлука се регулира начинот на избирање на советите, нивниот делокруг и односите спрема заедницата и нејзиното собрание.

(3) Советите на осигурениците: го следат работењето на фондовите и резултатите од тоа работење на подрачјето на општината; ги разгледуваат предлозите на актите на собранието на заедницата и му даваат на собранието предлози и мислења во врска со работите од делокругот на собранието; ја остваруваат соработката со органите и организациите на подрачјето на општината и вршат други работи определени односно доверени од собранието на комуналната заедница.

(4) Во одделни работни организации можат да се формираат одбори на осигурениците.

6) Републичка заедница

Член 34

(1) Во рамките на републичката заедница на социјалното осигурување на работниците се остварува самоуправувањето и се обезбедуваат средства за инвалидското осигурување и за пензиското осигурување на работниците и на другите лица опфатени со прописите и со договорите за инвалидското осигурување односно пензиското осигурување.

(2) Во рамките на републичката заедница се обезбедуваат и средства за реосигурување на определени ризици на здравственото осигурување.

Член 35

(1) Собранието на републичката заедница, покрај работите предвидени во членот 22 од овој закон, ги врши особено и следните работи:

1) донесува во согласност со законот општи акти за спроведувањето на инвалидското и пензиското осигурување, како што се одлуките за усогласување на пензиите со економските движења, за утврдувањето на валоризационите коефициенти заради валоризација на личните доходи што влегуваат во пензискиот основ, за утврдувањето на граничниот износ на најниското пензиско примање заради определување на заштитниот додаток, за определувањето на највисокиот износ на пензискиот основ;

2) го разгледува обезбедувањето на средства за фондовите на заедниците и функционирањето на социјалното осигурување на територијата на републиката и одлучува за преземањето на мерки односно предлага мерки во врска со тие прашања;

3) одлучува за преземањето на мерки и акции за обезбедување на материјалната основа и условите за спроведување на рехабилитацијата и запослувањето на инвалидите на трудот;

4) донесува во согласност со закон општи акти за спроведувањето на здравственото осигурување и одлучува за основите, обемот и начинот на спроведувањето на задолжителното здравствено реосигурување, за воведувањето на доброволно реосигурување за определени ризици на здравственото осигурување, како и за пристапувањето кон доброволно реосигурување кај Сојузниот завод;

5) одлучува за воведувањето и спроведувањето на доброволното инвалидско и пензиско осигурување;

6) одлучува за склучувањето на договори за социјално осигурување на лица што вршат самостојни дејности.

(2) Собранијата на републичките заедници можат да се спогодат за склучувањето на договорите за социјално осигурување на лицата што вршат определена самостојна дејност да одлучува собранието на Југословенската заедница на социјалното осигурување.

(3) Договорите за воведувањето односно спроведувањето на социјално осигурување на лицата што вршат самостојни дејности му се доставуваат на претходно разгледување на републичкото собрание односно на Сојузната скупштина.

(4) Склучените договори се објавуваат во службениот весник во кој се објавуваат републичките односно сојузните прописи.

Член 36

(1) Собранието на републичката заедница го сочинуваат членовите избрани од собранијата на комуналните заедници на социјалното осигурување на работниците на територијата на односната република.

(2) Со статутот на републичката заедница се определува на кој начин ќе биде секоја комунална заедница претставена во собранието на републичката заедница.

в) Југословенска заедница**Член 37**

Во рамките на Југословенската заедница на социјалното осигурување на работниците се остварува самоуправувањето во работите од заеднички интерес за сите заедници на социјалното осигурување на работниците и се обезбедуваат средства за спроведување на реосигурувањето на определени ризици на социјалното осигурување и за потребите на службата на Сојузниот завод.

Член 38

Собранието на Југословенската заедница, покрај работите предвидени во членот 22 на овој закон, ги врши особено и следните работи:

1) го разгледува обезбедувањето на средства за фондовите на заедниците и функционирањето на социјалното осигурување на работниците на територијата на федерацијата и одлучува за преземањето на мерки односно предлага мерки за развој и унапредување на осигурувањето и на службата за неговото спроведување;

2) ја разгледува материјалната положба и животниот стандард на пензионерите во врска со општите економски движења и потребата од повремено усогласување на нивото на сите пензии, и ги утврдува основите, условите и мерилата за таквото усогласување на пензиите;

3) одлучува за условите и начинот на спроведувањето на задолжителното реосигурување за ризиците на инвалидското и пензиското осигурување како и за воведувањето и спроведувањето на доброволно реосигурување за одделни ризици на здравственото, инвалидското и пензиското осигурување — кај Сојузниот завод;

4) донесува врз основа на закон општи акти за спроведувањето на социјалното осигурување на работниците и за спроведувањето на реосигурувањето во рамките на федерацијата;

5) одлучува за склучувањето на договори за социјално осигурување на лица што вршат самостојни дејности, во случаите од членот 35 став 2 на овој закон.

Член 39

(1) Собранието на Југословенската заедница го сочинуваат членовите избрани од собранијата на републичките заедници на социјалното осигурување на работниците.

(2) Со статутот на Југословенската заедница се определува на кој начин ќе биде секоја републичка заедница претставена во собранието на Југословенската заедница.

3. Заедници на социјалното осигурување на земјоделците**Член 40**

(1) Социјалното осигурување на земјоделците се спроведува во рамките на заедниците на социјалното осигурување на земјоделците.

(2) Самоуправувањето со социјалното осигурување на земјоделците се остварува согласно со одредбите од овој закон што се однесуваат на самоуправувањето со социјалното осигурување на работниците.

(3) Организацијата на самоуправувањето со социјалното осигурување на земјоделците се определува со законите со кои се установува односно воведува социјалното осигурување на земјоделците.

В. ЗАВОДИ ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ**1. Заеднички одредби****а) Организација****Член 41**

(1) Работите за спроведување на социјалното осигурување ги вршат заводите.

(2) Заводите вршат работи за спроведување на социјалното осигурување за заедниците на осигурениците — работници и за заедниците на осигурени-

ците — земјоделци на подрачјето за кое се формираци.

Член 42

(1) Комунален завод се основа за подрачје на една или повеќе комунални заедници на социјалното осигурување на работниците.

(2) Републички завод се установува за територијата на републиката, а Сојузен завод — за територијата на федерацијата.

Член 43

(1) Секој завод има свој статут и други општи акти со кои се регулира работењето, внатрешната организација и распределбата на доходот на заводот.

(2) Статутот на заводот му се поднесува на согласност на собранието на соодветната заедница, и тоа: статутот на комунален завод — на собранието на комуналната заедница што го основала заводот, статутот на републички завод — на собранието на републичката заедница, а статутот на Сојузниот завод — на собранието на Југословенската заедница. Пред конечното усвојување статутот му се поднесува на разгледување на собранието на соодветната општествено-политичка заедница.

Член 44

(1) Заводот ракува со средствата на заедниците врз основа на законот, согласно со одлуките и насоките на собранијата на заедниците.

(2) Заводот се грижи за рационалното и економично трошење на средствата на фондовите на заедниците и за рентабилното вложување на овие средства.

(3) Заводот е одговорен за наменското користење на фондовите на заедниците, со цел за обезбедување на правилно остварување на правата на осигурените лица.

(4) Со расположивите средства на фондовите на заедниците заводите според начелата на стопанската деловност, според посебни прописи.

Член 45

(1) Работењето на фондовите на заедниците заводите го водат и го искажуваат одвоено, за секоја заедница и секој фонд.

(2) Работењето на фондовите на комуналната заедница која опфаќа територија на повеќе општини се води и се искажува одвоено и по општините.

(3) Ако е комуналната заедница формирана за територија на град поделен на општини, за начинот на водење и искажување на работењето на фондовите одлучува собранието на комуналната заедница.

Член 46

Работите за спроведување на социјалното осигурување заводите ги вршат врз основа на закон и другите прописи, статутите и општите акти на собранијата на заедниците.

Член 47

Во спроведувањето на социјалното осигурување, заводите ги вршат особено следните работи:

1) ракуваат со фондовите формирани за одделни заедници;

2) решаваат за правата на осигурените лица и вршат исплати по донесените решенија;

3) ги извршуваат односно го обезбедуваат извршувањето на одлуките и заклучоците на собранијата на заедниците;

4) водат евиденции во врска со работењето на фондовите на заедниците и со спроведувањето на социјалното осигурување;

5) вршат и други управни, стручни и административни работи за спроведување на социјалното осигурување.

б) Органи на управувањето**Член 48**

(1) Со заводот управуваат членовите на работната заедница непосредно и преку органите на управувањето што ги избираат тие.

(2) Органи на управувањето во заводите се совет на заводот, управен одбор и директор.

(3) Составот и делокругот на советот на заводот и на управниот одбор, траењето на мандатот на членовите на тие органи, начинот на нивното избирање и работа и нивната одговорност пред работната заедница се уредуваат со статутот и со другите општи акти на заводот, во согласност со законот.

(4) Во заводите со помал број работници во кои, според статутот на заводот, не се формира совет на заводот, работната заедница ги врши функциите на совет, а ако не се формира ниту управен одбор — работната заедница ги врши и функциите на управен одбор.

Работна заедница

Член 49

(1) Работната заедница е носител на самоуправањето со заводот и одлучува:

1) за основите и мерилата за распределба на средствата на заводот и личните доходи на работниците на заводот;

2) за користењето на средствата наменети за заедничка потрошувачка на работниците на заводот;

3) за основањето и укинувањето на филијалите на заводот и за положбата и правата на работните заедници во филијалите;

4) за сите други прашања од суштествено значење за положбата на работниците на заводот, кога е тоа предвидено со статутот на заводот.

(2) Со статутот на заводот поблиску се определуваат работите на управување со заводот што непосредно ги врши работната заедница, како и начинот на донесувањето на одлуките за одделни прашања.

Совет на заводот

Член 50

(1) Работната заедница во согласност со статутот избира од својата средина совет на заводот.

(2) Советот на заводот се грижи за правилното извршување на работите за спроведување на социјалното осигурување од делокругот на заводот во смисла на одредбите од чл. 66 до 73 на овој закон, за законитото ракување со фондовите на заедниците, како и за извршувањето на одлуките и заклучоците на собранијата на заедниците и нивните извршни одбори, и е должен да им укажува на појавите и резултатите во работењето на фондовите формирани за одделни заедници.

(3) Советот на заводот во управувањето со заводот ги врши особено следните работи:

1) донесува статут на заводот, правилник за распределба на средствата на заводот, правилник за распределба на личните доходи и правилник за работните односи на работниците на заводот;

2) донесува план и програма за работа на заводот и се грижи за нивното извршување;

3) ја утврдува внатрешната организација на заводот и систематизацијата на работните места во заводот;

4) го договара со заедницата надоместокот за работата на заводот;

5) донесува финансиски план и завршна сметка за средствата за службата на заводот;

6) врши распределба на средствата на заводот и одлучува за формирањето и користењето на фондовите што се формираат од средствата за службата на заводот согласно со статутот и правилникот на заводот;

7) презема мерки за стручно усовршување на работниците на заводот и други мерки за унапредување на работата и за рационално и економично работење на заводот;

8) решава за работните односи на работниците на заводот во случаите и на начинот како што е тоа предвидено со статутот или со правилникот за работните односи на заводот;

9) ги формира комисиите предвидени со прописите за здравственото односно инвалидското осигурување.

(4) Статутот на заводот пред конечното усвојување му се поднесува на согласност на собранието на заедницата (член 43 став 2), а планот и програмата за работата на заводот — на разгледување на извршниот одбор на собранието на заедницата (член 23 став 2 точка 6).

(5) Со статутот на заводот можат определени права на работната заедница и на советот на заводот да се пренесат врз работната заедница на работна единица, односно врз органите на управувањето на работната заедница на работната единица утврдени со статутот.

Управен одбор

Член 51

Управниот одбор на заводот се грижи за правилното спроведување на одлуките и заклучоците на советот на заводот, ги утврдува предлозите за решавање на одделни прашања од надлежноста на советот на заводот и врши други работи определени со статутот и со одлуки на советот на заводот.

Директор

Член 52

(1) Директорот непосредно ја раководи работата на заводот врз основа на прописите, статутот на заводот и правилниците на заводот, општите акти на собранијата на заедниците и заклучоците на нивните извршни одбори и органите на управувањето на заводот.

(2) Директорот е одговорен за тоа користењето на фондовите, вложувањето на средствата и другото работење што го врши заводот, да биде во согласност со одлуките и заклучоците на собранијата на заедниците, нивните извршни одбори и советот на заводот.

Член 53

(1) Директорот е одговорен за законитоста во работата и работењето на заводот.

(2) Директорот ја обезбедува законитоста при решавањето за правата на осигурените лица и за обврските на организациите, како и при другото работење на заводот, и за таа цел ги има овластувањата и должностите определени со овој закон и со други прописи.

Член 54

(1) Директорот на заводот, согласно со статутот на заедницата, ја застапува заедницата:

1) во имотните и други односи што произлегуваат од дејноста на заводот во врска со ракувањето со средствата на фондовите на заедниците и нивните резерви;

2) во односите што настануваат во врска со работите околу склучувањето на договори со здравствените установи и со организациите што учествуваат во спроведувањето на социјалното осигурување;

3) во другите односи — кога е овластен за тоа со заклучок на собранието на заедницата или на неговиот извршен одбор.

(2) Директорот согласно со статутот на заводот го застапува заводот во сите имотни и други односи што произлегуваат од работењето на заводот.

(3) Со статутот на заводот се определува во кои случаи и на кои службени лица директорот може да го пренесе правото за застапување на заводот.

Член 55

(1) Директорот на заводот ги врши особено следните работи:

1) приготвува предлог на програмите за работа на заедниците и на заводот и се грижи за остварување на тие програми;

2) приготвува предлог на финансиските планови на фондовите на заедниците и на заводот и ги извршува донесените финансиски планови;

3) ги приготвува предлозите на завршните сметки на фондовите на заедниците и предлогот на завршната сметка на заводот;

4) склучува договори согласно со заклучоците на собранието на заедницата;

5) се грижи за приготвувањето на седниците на собранијата на заедниците, нивните извршни одбори и на органите на управувањето на заводот;

6) донесува решенија за правата на осигурените лица;

7) донесува решенија за работните односи на работниците на заводот, согласно со правилникот за работните односи;

8) врши и други работи што му се ставени во задача со прописи, со статутот на заводот и со заклучоци на органите на управувањето на заводот.

(2) Со статутот на заводот се регулира на кои службени лица може да се пренесе овластувањето за донесување и потпишување на решенијата за правата на осигурените лица.

Член 56

(1) Директорот на заводот се грижи одлуките што ги донесуваат собранијата на заедниците и нивните извршни одбори да бидат во согласност со закон и со други прописи, и тој е должен за таа цел да им обезбеди соодветна стручна помош на собранијата на заедниците во нивната работа.

(2) Ако директорот односно службеното лице што го застапува него смета дека заклучок на собранието на заедницата односно на негов извршен одбор или друг одбор или комисија не е во согласност со важечките прописи или со интересите на заедницата на социјалното осигурување, тој е должен за тоа да му обрне внимание на собранието односно на одборот или комисијата.

(3) Ако директорот не бил во можност непосредно на собранието односно на извршниот одбор или на друг одбор или комисија на собранието на заедницата да им укаже на незаконитоста на нивен акт, или ако овие и по укажувањето останат при својата одлука, тој е должен за тоа да му обрне внимание на органот надлежен за надзор во смисла на одредбите од главата V на овој закон.

(4) Директорот има право и должност да учествува во работата на седниците на собранието на заедницата и на неговиот извршен одбор, без учество во одлучувањето.

Член 57

(1) Ако директорот на заводот смета дека заклучок односно дека општи акти на советот на заводот или на управниот одбор на заводот се незаконити или дека не се во согласност со статутот на заводот, тој ќе го предупреди за тоа органот чии акт е во прашање.

(2) Ако органот на управувањето (став 1) и по обрнатото внимание од страна на директорот остане при донесениот заклучок односно општиот акт, директорот ќе го запре извршувањето на актот и за тоа во рок од три дена од денот на запирањето на актот ќе го извести органот што врши надзор над законитоста на работата на заводот.

(3) До донесувањето на решението на надлежниот орган заклучокот на советот на заводот или на управниот одбор на заводот нема да се изврши.

(4) Ако надлежниот орган не донесе решение во рок од 30 дена од денот на примањето на барањето на директорот заклучокот се извршува.

Член 58

(1) Директорот на заводот се именува врз основа на конкурс. Во конкурсната комисија, покрај претставниците на советот на заводот влегуваат и претставници на собранието на заедницата и на собранието на соодветната општествено-политичка заедница.

(2) Директорот на заводот го именува, на предлог од конкурсната комисија, советот на заводот, во согласност со собранието на заедницата.

(3) Директорот на заводот се именува на четири години. По истекот на овој рок дотогашниот директор може да биде повторно именуван (ст. 1 и 2).

(4) Органот надлежен за именување може да го разреши директорот од должност и пред истекот на рокот од четири години од причините предвидени со статутот.

Работници на заводот

Член 59

(1) Управните, стручните и административните работи во заводите ги вршат работниците на заводот.

(2) Правата и должностите на работниците на заводот се регулираат со правилникот за работните односи и со правилникот за личните доходи, во согласност со одредбите од овој закон и со општите прописи за работните односи што се однесуваат на работниците во установите.

в) Работење

Член 60

(1) Работењето на заводот се врши врз основа на програмата за работа и финансискиот план на заводот.

(2) Програмата за работа и финансискиот план се донесуваат за секоја година однапред.

(3) Работењето на заводот се води одвоено од работењето на фондовите на заедниците со кои рабакува заводот.

Член 61

(1) Заводот самостојно управува со приходите на заводот, врз основа на законот и другите прописи, статутот и правилниците на заводот.

(2) Приходите и расходите на заводот се утврдуваат со финансискиот план.

(3) Со завршната сметка конечно се утврдуваат вкупно остварените приходи и вкупно извршените расходи на заводот.

Член 62

(1) Приходи на заводот се:

1) средствата обезбедени за неговата работа а остварени на име надоместоци за извршените работи, врз основа на спогодби со заедниците за кои вршат работи за спроведување на осигурувањето;

2) интересот на вложените средства на заводот;

3) други приходи.

(2) Во приходот на комуналните заводи што решаваат и за правата од пензиското и инвалидското осигурување влегува и надоместокот што тие заводи го остваруваат за работите што ги вршат.

Член 63

(1) Височината на надоместокот за работата на заводот се определува со спогодба помеѓу заводот и заедницата, според видот и обемот на работите што ги врши заводот за заедницата, а во зависност од програмата и резултатите на работата;

(2) Надоместокот за работата на заводот содржи средства за лични доходи со придонеси, трошоци на работењето вклучувајќи го и одржувањето на инвентарот и опремата, како и средства за формирање на фондовите на заводот.

Член 64

(1) Заради покривање на трошоците за вршење работи од заеднички интерес за сите заедници, вклучувајќи ги и средствата потребни за работата на Сојузниот завод, со одлука на собранието на Југословенската заедница се утврдува придонесот од републичките заедници за тие потреби, за секоја деловна година.

(2) Височината на надоместокот за работата на Сојузниот заводот се определува согласно со членот 63 од овој закон.

Член 65

На заводите во поглед на работењето, ако со овој закон не е определено поинаку, се применуваат прописите со кои е регулирано работењето на установите.

2. Посебни одредби

а) Комунални заводи

Член 66

(1) Комунален завод се основа за подрачје што опфаќа една или повеќе комунални заедници на кое постојат услови за самостојна организација и рационално работење на службата за спроведување на социјалното осигурување.

(2) Комунален завод се основа со одлука на собранието на комуналната заедница.

(3) Со републички прописи можат да се определат условите што мораат да бидат исполнети за формирање на комунален завод.

Член 67

(1) Комуналниот завод ги врши, покрај работите од членот 47 на овој закон, особено, и следните работи:

1) го спроведува здравственото осигурување, рехабилитацијата и запослувањето на инвалидите на трудот;

2) решава во прв степен за правата на осигурениците од здравственото осигурување и за правата во врска со рехабилитацијата и запослувањето на инвалидите на трудот, како и за другите права на осигурениците — кога му е тоа ставено во надлежност со закон;

3) врши односно обезбедува исплати во врска со донесените решенија за правата на осигурените лица;

4) склучува, врз основа на одлуките и насоките на собранијата на комуналните заедници, договори со здравствените установи за давањето на здравствени услуги на осигурените лица, а со организациите — договори за меѓусебните односи што произлегуваат од учеството на организациите во спроведувањето на осигурувањето, и го следи извршувањето на склучените договори;

5) презема и предлага мерки за унапредување на здравствената и инвалидската заштита;

6) поднесува годишен извештај за своето работење и за работењето на фондовите со кои ракува собранието на комуналната заедница, до надлежното општинско собрание и до републичкиот завод;

7) врши и други работи што му се ставени во делокруг со закон и со други прописи, со статутот на заводот и со одлуките на собранијата на заедниците.

(2) Комуналните заводи што ќе ги определи републичкиот завод решаваат во прв степен за сите права од инвалидското и пензиското осигурување за осигурените лица од подрачјето што ќе го определи републичкиот завод.

Член 68

(1) Комуналните заводи водат евиденција за осигурените лица, со податоците потребни за спроведување на социјалното осигурување и за обезбедување и контрола на остварувањето на правата од социјалното осигурување.

(2) Организациите и приватните работодавци се должни во пропишаниот рок да му го пријават на надлежниот комунален завод секое стапување на работа и истапување од работа како и сите промени што влијаат врз правата на осигурените лица и да ги водат пропишаните евиденции за остварувањето на правата на осигурениците што се запослени кај нив. Обврската за поднесување на пропишаните пријави ја имаат и осигурениците што се сами обврзници на уплатата на придонесот.

(3) Содржината и начинот на водење на евиденцијата за осигурените лица и соодветните обрасци, роковите за поднесување на пријавите и другите должности на организациите и другите обврзници во врска со поднесувањето на пријавите за осигурување, ги определува со свои прописи сојузниот секретар за труд, по предлог од Сојузниот завод.

Член 69

(1) Комуналниот завод може, со цел за побрзо и непосредно остварување на правата на осигуре-

ните лица, да основа филијали како свои организациони единици за определени подрачја или за одделни организации.

(2) За основањето и за укинувањето на филијала одлучува работната заедница на заводот. Овие одлуки се утврдуваат со статутот на заводот.

(3) Со статутот на комуналниот завод поблиску се определува кои работи врши филијалата на заводот. Надлежноста за решавањето за правата од инвалидското и пензиското осигурување не може да се пренесе врз филијалата.

(4) Со статутот на комуналниот завод се определува составот и начинот на изборот на органите на управувањето на филијалата на заводот, нивниот делокруг и односите спрема органите на управувањето на комуналниот завод.

Член 70

(1) Во вршењето на работите од својот делокруг определен со статутот на заводот, филијалата има положба на самостојна организациона единица.

(2) Со статутот на комуналниот завод се определуваат:

1) функциите на работната заедница, на советот и управниот одбор на комуналниот завод што, во рамките на делокругот на филијалата определен со статутот (член 69 став 3), ги вршат самостојно органите на управувањето на филијалата;

2) начинот на кој посебно се определува делот на доходот на заводот кој отпаѓа на филијалата, со оглед на обемот и видот на работите што ги врши филијалата и резултатите на работата на филијалата;

3) самостојните права што ги имаат органите на управувањето на филијалата во поглед на делот на доходот на заводот кој отпаѓа на филијалата, како и во поглед на распределбата на личните доходи на работниците на филијалата.

(3) Во случаите предвидени во ставот 2 точ. 2 и 3 на овој член, начинот на остварувањето на правата на органите на управувањето на филијалата поблиску се регулира со правилникот за распределба на средствата на заводот и со правилникот за распределба на личните доходи на заводот.

б) Републички заводи

Член 71

(1) Републичкиот завод ги врши, покрај работите од членот 47 на овој закон, особено, и следните работи:

1) го спроведува инвалидското и пензиското осигурување, определува кои комунални заводи и за кои подрачја решаваат за сите права од овие осигурувања и ги утврдува спогодбено со нив надоместите за вршењето на тие работи;

2) го спроведува здравственото реосигурување, го следи движењето на фондовите на здравственото осигурување и приготвува за собранието на републичката заедница анализи односно предлози за спроведувањето на здравственото осигурување и реосигурање;

3) решава за жалбите против решенијата што ги донесуваат комуналните заводи односно филијалите и организациите за правата од социјалното осигурување;

4) врши ревизија на решенијата што ги донесуваат комуналните заводи за правата од инвалидското и пензиското осигурување;

5) ја следи работата на комуналните заводи и им дава, согласно со одлуките и насоките на собранието на републичката заедница, стручни упатства за работата во спроведувањето на здравственото осигурување и во вршењето на определени работи на инвалидското и пензиското осигурување;

6) разработува и презема мерки за усогласување и унапредување на административното и финансиското работење, статистичките и други евиденции на комуналните заводи;

7) ги спроведува одредбите од меѓународните спогодби за социјалното осигурување — кога е овластен за тоа со тие спогодби или со посебни прописи;

8) ги склучува договорите за социјално осигурување на лицата со самостојни занимања — согласно со одлуките на собранието на републичката заедница;

9) поднесува годишен извештај за своето работење и за работењето на фондовите со кои ракува собранието на републичката заедница до републичкото собрание, републичкиот извршен совет и Сојузниот завод;

10) врши и други работи што му се ставени во делокругот со закон и со други прописи, со статутот на заводот и со одлуките на собранието на републичката заедница.

(2) Согласно со републички прописи, републичкиот завод врши општ надзор над работењето и работата на комуналните заводи заради правилно насочување на нивната работа, особено во поглед на остварувањето на правата на осигурените лица, учеството на организациите во непосредното спроведување на осигурувањето, обезбедувањето на средства и работењето на фондовите, стручната спрема на кадриите и нивниот рационален распоред, техничката опременост и економичноста на службата.

Член 72

(1) Заради вршење надзор над работењето и работата на комуналните заводи во спроведувањето на осигурувањето во смисла на членот 71 став 2 на овој закон, републичкиот завод организира ревизионо-инструкторска служба.

(2) Собранието на републичката заедница ги определува должностите и овластувањата на органиците на ревизионо-инструкторската служба во извршувањето на надзорот според ставот 1 на овој член.

(3) Комуналните заводи се должни да им ги дават на органите на ревизионо-инструкторската служба сите податоци и известувања што им се потребни во врска со вршењето на надзорот.

в) Сојузен завод

Член 73

Сојузниот завод ги врши особено следните работи:

1) спроведува задолжително реосигурување на определени ризици на инавалдското и пензиското осигурување и доброволно реосигурување на определени ризици во сите граници на осигурувањето и ракува со фондовите на тие реосигурувања;

2) ја следи состојбата на фондовите и функционирањето на службата на социјалното осигурување во целина, врши општ надзор над работењето на фондовите на инавалдското и пензиското осигурување и непосреден надзор доколку се однесува тоа на спроведувањето на реосигурувањето, приготвува за собранието на Југословенската заедница прегледи и анализи за спроведување на социјалното осигурување, и предлага односно презема мерки за обезбедување на правилното спроведување на социјалното осигурување;

3) ја следи работата на заводите и ги разработува и утврдува заедничките основи со цел за усогласување и унапредување на организацијата финансирањето и опременоста на службата на социјалното осигурување;

4) донесува, согласно со одлуките и насоките на собранието на Југословенската заедница, стручни упатства за работата на републичките и комуналните заводи за спроведување на социјалното осигурување;

5) го пропишува, согласно со одлуките и насоките на собранието на Југословенската заедница, начинот за водење на финансиските, деловните и статистичките евиденции за спроведување на социјалното осигурување. Сојузниот завод ги пропишува и обрасците за водење на овие евиденции;

6) се грижи за спроведувањето и правилната примена на меѓународните спогодби за социјално осигурување;

7) склучува во случаите од членот 35 став 2 на овој закон договори за социјално осигурување на лица што вршат самостојни дејности — согласно со

одлуките на собранието на Југословенската заедница;

8) врши определени работи во врска со остварувањето на здравственото осигурување во странство;

9) организира и одржува, согласно со одлуките од собранието на Југословенската заедница, врски со соодветни установи од други земји и со стручни меѓународни институции и организации;

10) им поднесува годишен извештај за своето работење на собранието на Југословенската заедница, на Сојузната скупштина и на Сојузниот извршен совет;

11) врши и други работи што му се ставени во надлежност со закон и со други прописи, со статутот и со одлуките на собранието на Југословенската заедница.

Глава III

ФИНАНСИРАЊЕ НА СОЦИЈАЛНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

1. Финансирање на здравственото осигурување

а) Придонеси за здравствено осигурување

Член 74

(1) Средствата потребни за здравственото осигурување и неговиот развиток се утврдуваат во програмата на дејностите, што ја донесува собранието на комуналната заедница за една или повеќе години.

(2) Во согласност со потребите утврдени според ставот 1 од овој член се определуваат стопите на придонесите за здравствено осигурување.

(3) Средствата потребни за здравствено осигурување за одделна година се утврдуваат и се распоредуваат со финансискиот план на фондот на здравственото осигурување.

(4) За извршувањето на финансискиот план се составува завршна сметка, со која конечно се утврдуваат приходите и расходите на фондот на здравственото осигурување за секоја година.

Член 75

(1) Средствата за здравствено осигурување се обезбедуваат со придонеси и други приходи утврдени со закон.

(2) Придонесите за здравствено осигурување се определуваат така што со средствата што се остваруваат со придонесите, заедно со другите приходи на фондот, да се обезбедуваат правата на осигурените лица на здравствена заштита и на парични примања од здравственото осигурување, да се овозможи унапредување на здравствената заштита со примена на современите научни медицински методи и средства, да се формира пропишаната резерва и да се подмируваат трошоците за спроведувањето на осигурувањето во оваа гранка.

Член 76

(1) Придонесите за здравствено осигурување се пресметуваат по определените стопи од пропишаните основи за пресметување на придонесите.

(2) Придонесот за здравствено осигурување, ако со овој закон не е определено поинаку, се пресметува од истиот основ од кој се пресметува придонесот за инавалдско и пензиско осигурување.

(3) Собранието на републичката заедница може за одделни категории осигуреници да ги определи придонесите за здравствено осигурување во постојани износи. Придонес во постојан износ за определените категории осигуреници може да определи и собранието на Југословенската заедница кога е тоа предвидено со овој закон.

Член 77

(1) Придонесите за здравствено осигурување се основни и додајни.

(2) Стопите на придонесите за здравствено осигурување ги определува собранието на комуналната заедница, во согласност со општинското собрание. Одлуките за стопите на придонесите мораат да бидат донесени и согласностите на нив дадени пред

почетокот на онаа календарска година во која започнува примената на стопите определени со односните одлуки. Ако до тој рок не се донесени одлуките, односно не се дадени согласностите, и во новата година се применуваат стопите што важеле во претходниот период.

(3) Републичкото собрание, ако го бара тоа општиот интерес на работните луѓе во областа на општествено-економските односи во републиката и остварувањето на целите предвидени со општествениот план, ќе ја пропише највисоката граница до која собранијата на комуналните заедници можат да ја определат стопата на основниот придонес за здравствено осигурување. Со тој пропис се определува и начинот на покривање на делот на обврските што би останал непокриен поради пропишувањето на највисоката граница за стопата на придонесот.

Член 78

(1) Основниот придонес за здравствено осигурување се определува врз основа на определениот просечен ризик и просечните трошоци во спроведувањето на здравственото осигурување.

(2) Основниот придонес го уплатуваат сите организации и другите обврзници за уплата на придонесот по иста стопа.

(3) Основниот придонес го уплатуваат организациите од средствата од кои ги исплатуваат личните доходи на работниците, ако со закон за одредени категории осигуреници не е определено поинаку.

(4) За работниците запослени кај приватни работодавци основниот придонес го плаќаат работодавците од своите средства.

Член 79

Додајниот придонес за здравствено осигурување служи за покривање на трошоците кои во организациите на одделни групации го надминуваат определениот просек на трошоците на тоа осигурување на подрачјето на комуналната заедница.

Член 80

(1) Додајниот придонес според членот 79 на овој закон се определува кога во организациите од одделни гранки, групи односно подгрупи на дејности на подрачјето на комуналната заедница трошоците на здравственото осигурување ќе ја надминат граничната височина на просекот на трошоците што го утврдува собранието на комуналната заедница.

(2) Републичкото собрание определува во кои гранки, групи односно подгрупи на дејности може да определи додаен придонес за здравствено осигурување и ги утврдува критериумите за определување на височината на додајниот придонес во случаите од ставот 1 на овој член.

(3) Собранието на комуналната заедница, кога ќе настатат околностите од ставот 1 на овој член, определува согласно со ставот 2 од овој член во кои гранки, групи односно подруги на дејности на подрачјето на заедницата додајниот придонес ќе го плаќаат сите, а во кои само одделни организации.

(4) Ако настани позначителна промена во условите поради кои е определен додајниот придонес за здравствено осигурување, собранието на комуналната заедница, на предлог од комуналниот завод, ќе одлучи за измена на стопата на додајниот придонес односно за престанок на обврската за плаќање на тој придонес.

(5) Ако според одлуката на собранието на комуналната заедница додајниот придонес се применува само за одделни организации, за измената на стопата односно за престанокот на обврската за плаќање на тој придонес одлучува комуналниот завод по службена должност или на предлог од заинтересираната организација.

Член 81

(1) Стопата на додајниот придонес за здравствено осигурување не може да биде поголема од една половина од стопата на основниот придонес

пропишана за здравствено осигурување на подрачјето на заедницата.

(2) Вкупните средства што се остваруваат со додајниот придонес за здравствено осигурување на подрачјето на заедницата не можат да надминат 25% од вкупниот износ на средствата што се остваруваат на подрачјето на таа заедница со основниот придонес.

б) Фонд на здравственото осигурување

Член 82

(1) Од придонесите остварени за здравствено осигурување се формира кај комуналниот завод фонд на здравственото осигурување за секоја комунална заедница.

(2) Во фондот на здравственото осигурување се внесуваат:

- 1) основниот придонес;
- 2) додајниот придонес;
- 3) надоместоците од здравственото реосигурување;

4) приходите од делот на придонесот за инвалидско осигурување што му припаѓа на фондот;

5) средствата остварени од вишокот на приходите над расходите од изминатата година по одлука на собранието;

6) вложените средства што му се враќаат на фондот и интересите на вложените средства на фондот и на резервата;

7) приходот по основот надоместок на штета и другите приходи на фондот на здравственото осигурување.

(3) Од фондот на здравственото осигурување се подмируваат расходите:

1) за остварување на правата на осигурените лица од здравственото осигурување и за унапредување на здравствената заштита;

2) за спроведување на професионалната рехабилитација и запослувањето на инвалидите на трудот;

3) за премиите на здравственото реосигурување;

4) за надоместоците на заводите за вршење на работите за спроведување на здравственото осигурување.

Член 83

(1) Во рамките на фондот на здравственото осигурување на комуналната заедница се формира резерва на фондот на здравственото осигурување.

(2) Резервата на фондот на здравственото осигурување се формира:

1) со издвојување на определен процент од средствата остварени со основниот придонес за здравствено осигурување, во височината што ќе ја определи собранието на комуналната заедница;

2) со издвојување најмногу 50% од вишокот на приходите над расходите остварен во фондот на здравственото осигурување.

(3) Задолжителното издвојување за резервата се врши додека резервата не ја достаса височината од 10% од расходите на фондот на здравственото осигурување во последната година. Средствата на резервата се формираат постепено, така што резервата да ја достигне предвидената гранична височина најрано во рок од 5 години.

(4) Средствата на резервата на фондот можат да се користат во текот на годината како обртни средства за извршување на текуштите обврски на фондот.

(5) Средствата на резервата на фондот кои не се користат како обртни средства можат да се вложуваат во орочени депозити до една година или во благајнички записи.

Член 84

Вишокот на расходите над приходите што ќе се утврди според завршната сметка во работењето на фондот на здравственото осигурување се покрива по овој ред:

1) од резервата на фондот на здравственото осигурување;

2) со вонредниот придонес на осигурениците — ако средствата на резервата не се доволни;

3) со вонредниот придонес на организациите и приватните работодавци — ако ни со вонредниот придонес на осигурениците не се обезбедуваат доволни средства.

Член 85

(1) Стопатата на вонредниот придонес што го плаќаат осигурениците и стопата на вонредниот придонес што го плаќаат организациите и приватните работодавци ја определува собранieto на комуналната заедница, во согласност со општинското собрание.

(2) Со републички пропис се определуваат највисоките граници до кои можат да се определат стопите на вонредните придонеси.

(3) Ако во рок од три месеца по доставувањето на согласност на одлуката за определување на стопата на вонредниот придонес општинското собрание не одлучи за согласноста, одлуката на собранieto на заедницата со која се определува стопата на вонредниот придонес станува полноважна и извршна и без добивањето на согласноста.

(4) Ако општинското собрание ја одбие согласноста на одлуката за определување на стопата на вонредниот придонес, а собранieto на заедницата не се согласи со разлозите поради кои е одбиена согласноста, собранieto на заедницата може заради добивање согласност да му се обрне на републичкото собрание.

Член 86

(1) Обврската за плаќање вонреден придонес се воведува со одлука на собранieto на комуналната заедница на целото подрачје на комуналната заедница или само на подрачјата на општините во кои работењето на фондот на здравственото осигурување покажува вишок на расходите над приходите.

(2) Вонредниот придонес на осигурениците го плаќаат, според одлуката на собранieto на комуналната заедница:

1) сите осигуреници — по иста стопа, или

2) сите осигуреници — по различни стопи, така што осигурениците во организациите кај кои трошењето за здравствено осигурување е значително поголемо од просекот според кој се определени основните и додајните придонеси, плаќаат вонреден придонес по поголеми стопи, или

3) само осигурениците во организациите кај кои трошењето за здравственото осигурување е значително поголемо од просекот што ќе го определи собранieto на комуналната заедница.

(3) Вонредниот придонес на организациите го плаќаат, по одлука од собранieto на комуналната заедница, сите организации и приватни работодавци или само организациите односно работодавците кај кои трошењето за здравствено осигурување е значително поголемо од определениот просек — согласност со одредбите од ставот 2 на овој член.

Член 87

(1) Вонредниот придонес го плаќаат осигурениците од своите нето примања.

(2) Организациите што работат според прописите за стопанските организации, вонредниот придонес го плаќаат од средствата со кои самостојно располагаат. Организациите што не работат според прописите за стопанските организации, вонредниот придонес го плаќаат од средствата обезбедени според претсметката односно финансискиот план.

(3) Приватните работодавци го плаќаат вонредниот придонес од своите средства.

Член 88

Осигурените лица непосредно учествуваат во поднесувањето на трошоците на определени видови заштита по основот на социјалното осигурување, кога е тоа определено односно предвидено со закон и со прописи донесени врз основа на закон.

Член 89

(1) Средствата кои според завршната сметка ќе се утврдат како расположиви средства на фондот

на здравственото осигурување, заедниците ги вложуваат како депозит кај банката или им ги даваат како наменски кредити на здравствените установи, на општествено-политичките заедници и на другите носители на општествени средства за намените што служат за унапредување на здравствената служба, превентивната и друга здравствена заштита на осигурениците.

(2) Условите во поглед на интересот и роковите за враќање на кредитите ги утврдуваат заедниците.

(3) За определени видови превентивни акции и мерки предвидени во програмата за унапредување на здравствената заштита на осигурениците, заедниците можат на носителите на тие акции и мерки да им дадат кредити без интерес.

(4) Ако настапат потреби да се спроведат вонредни акции и мерки за превентивна здравствена заштита, а средствата што се обезбедени врз основа на договор помеѓу заедницата и установата која ги спроведува акциите и мерките не бидат доволни, заедниците можат на носителите на тие акции и мерки да им обезбедат, без враќање, потребни средства за завршување на преземените акции односно мерки.

в) Здравствено реосигурување

Член 90

(1) Задолжителното здравствено реосигурување го организира и спроведува републичкиот завод, во рамките на републичката заедница.

(2) Собранието на републичката заедница ги утврдува со одлука ризиците што задолжително се реосигуруваат и условите под кои се признава дека настапил случај што дава право на надоместок од реосигурувањето.

(3) Како ризици што се реосигуруваат задолжително можат да се определат ризиците што произлегуваат од економските, демографските и здравствените услови за спроведување на здравственото осигурување на подрачјата на одделни комунални заедници, како и ризиците што настануваат поради елементарни несреќи.

Член 91

(1) Премиите за реосигурување се определуваат со тарифата на премиите, што ја донесува собранieto на републичката заедница.

(2) За целото подрачје на републичката заедница се определуваат единствени премии за реосигурување.

Член 92

(1) Од средствата остварени со премиите за реосигурување кај републичкиот завод се формира фонд на здравственото реосигурување за републичката заедница.

(2) Од фондот на здравственото реосигурување се подмируваат надоместоците што им припаѓаат на фондовите на комуналните заедници за реосигурените ризици и надоместоците за работата на заводите.

Член 93

(1) Собранието на републичката заедница може, со актот со кој се определуваат општите услови за спроведување на задолжителното здравствено реосигурување, да определи:

1) надоместоците да се признаваат во определен постојан износ за секој настанат реосигурен случај;

2) надоместоците да се определуваат зависно од просекот на личните доходи на осигурениците на подрачјето на комуналната заедница, така што надоместокот да е поголем доколку тој просек е понизок од републичкиот просек на личните доходи на осигурениците, и обратно;

3) надоместоците за одделни ризици да се признаваат и определуваат зависно од посебните услови и околности што ќе ги определи собранieto.

(2) Со одлуката во смисла на ставот 1 од овој член се утврдува височината на надоместоците што припаѓаат за одделни реосигурени ризици, како и

поблиските услови и постапката за остварување на тие надоместоци.

Член 94

(1) Ако според завршната сметка на фондот на задолжителното здравствено реосигурување се утврди вишок на приходите над расходите, тој вишок, по издвојувањето на делот за резерва, се внесува во фондот како негов вонреден приход за наредната година.

(2) Резервата на фондот на здравственото реосигурување се формира со издвојување најмалку 50% од вишоците, додека резервата не ја достаса височината од 10% од расходите на фондот во последната година.

Член 95

(1) Ако според завршната сметка во работењето на фондот на задолжителното здравствено реосигурување се утврди вишок на расходите над приходите, тој вишок се покрива со средствата на резервата.

(2) Вишокот на расходите што не може да се покрие со средствата на резервата, се пренесува во наредната година, во која се покрива со соодветното зголемување на премииите за реосигурување.

Член 96

(1) Собранието на републичката заедница може да воведо доброволно реосигурување за определени ризици што не се опфатени со задолжителното реосигурување.

(2) Собранието на комуналната заедница одлучува за вклучувањето на комуналната заедница во доброволното реосигурување.

Член 97

(1) Собранието на Југословенската заедница може да установе доброволно реосигурување на определени ризици на здравственото осигурување во рамките на Југословенската заедница.

(2) Собранието на републичката заедница одлучува за вклучувањето на републичката заедница во доброволното реосигурување.

(3) Премииите за реосигурување според ставот 1 од овој член се плаќаат од средствата на фондот на здравственото реосигурување, а надоместоците што припаѓаат од два реосигурување се внесуваат во тој фонд.

г) Финансирање на здравственото осигурување на воените осигуреници

Член 98

Финансирањето на здравственото осигурување на воените осигуреници (активни подофицири, офицери и воени службеници) и на членовите на нивните семејства се врши според посебни прописи, што ги донесува државниот секретар за народна одбрана.

д) Учество на организациите во финансирањето и спроведувањето на здравственото осигурување

Член 99

(1) Заради непосредно учество на организациите во спроведувањето на здравственото осигурување, комуналните заедници им отстапуваат на организациите дел од придонесот за здравствено осигурување.

(2) Од средствата обезбедени според ставот 1 на овој член, организациите непосредно исплатуваат определени надоместоци и трошоци за лекување на работниците што се запослени во нив, и тоа:

1) на работниците — надоместок на личниот доход за првите 30 календарски денови боледување и давање нега на заболен член на потесното семејство во смисла на Основниот закон за здравственото осигурување;

2) на фондот на здравственото осигурување — трошоците за здравствената заштита за првите 30 календарски денови лекување на работниците од повреда на работа и заболување од професионална болест.

(3) Височината на делот на придонесот што им се отстапува на организациите во смисла на ставот 1 од овој член, ја утврдува собранието на комуналната заедница, според просекот на расходите за обврските од ставот 2 на овој член — во одделна гранка, група односно подгрупа на организациите на подрачјето на комуналната заедница. Овие средства организациите ги водат како наменски, на своја посебна сметка.

(4) Со непотрошените средства од отстапениот дел на придонесот располагаат организациите самостојно за унапредување на заштитата на членовите на својата работна заедница.

(5) Ако средствата остварени од отстапениот дел на придонесот не би биле доволни за подмирување на обврските спрема осигурениците, потребните дополнителни средства ги обезбедуваат осигурениците запослени во односната организација од своите нето лични примања. Организацијата може да одлучи потребните дополнителни средства да ги обезбеди од средствата со кои самостојно располага.

Член 100

(1) Собранието на комуналната заедница може да одлучи организациите кај кои е тоа оправдано со оглед на економската способност, бројот на членовите на работната заедница и другите посебни околности што влијаат врз зголемувањето на ризиците, надоместокот на личниот доход и трошоците на здравствената заштита да ги плаќаат само за првите 7 календарски денови боледување односно лекување во смисла на членот 99 став 2 од овој закон. Оваа одлука се донесува за секоја деловна година.

(2) Собранието на комуналната заедница посебно одлучува за намалувањето на обврските во смисла на ставот 1 од овој член за заштитните работилници основани според прописите за инвалидското осигурување.

(3) За покривање на обврските од ст. 1 и 2 на овој член на организациите им припаѓа соодветен надоместок определен спрема просекот утврден посебно за секоја таква организација.

Член 101

(1) Собранието на комуналната заедница може, во согласност со соборот на работните заедници на општинското собрание, да установе обврска на организациите да ја поднесуваат за осигурениците што се во нив запослени разликата помеѓу фактичните трошоци на здравствената заштита и определениот просек на трошоците на здравствената заштита на еден осигуреник што ќе го утврди собранието за организациите од одделна стопанска гранка, група односно подгрупа, или за одделни организации.

(2) За покривање на обврската установена според ставот 1 од овој член, на организациите им припаѓа надоместок, што го определува собранието на комуналната заедница во височина на определениот дел на придонесот за здравствено осигурување.

Член 102

(1) Организацијата може да склучи договор со комуналниот односно републичкиот завод, со кој ќе се утврди правото на организацијата на намалување на придонесот ако таа со спроведување на определени мерки за хигиенска и техничка заштита при работата ги намали трошоците на здравственото односно инвалидското осигурување на работниците запослени во организацијата.

(2) Собранието на комуналната односно републичката заедница ги утврдува рамките и мерилата за склучувањето и примената на договорот од ставот 1 на овој член.

Член 103

На организациите што го обезбедуваат спроведувањето на професионалната рехабилитација на инвалидите на трудот комуналните заводи им признаваат, врз основа на склучените договори, соодве-

тен надоместок на име трошоците што настануваат во врска со обезбедувањето на таа заштита, согласно со одлуките и насоките на собранијата на комуналните заедници.

f) Односи со здравствените установи

Член 104

(1) Односите помеѓу организациите на социјалното осигурување и здравствените установи што им даваат здравствена заштита на осигурените лица се регулираат со договорите што ги склучуваат комуналните заводи со одделни здравствени установи.

(2) Договорите склучени помеѓу комуналниот завод и здравствените установи на неговото подрачје важат во поглед на договорените надоместоци за здравствени услуги, за сите заводи односно заедници чии осигуреници ги користат услугите на тие установи.

(3) Собранието на републичката заедница на социјалното осигурување или органот што ќе го овласти тоа може да одлучи претходно да го разгледа склучувањето на договорите од ставот 2 на овој член со здравствената установа која според видот и значењето на својата дејност им обезбедува здравствени услуги на осигурениците од поширокото подрачје.

(4) Со договорите од ставот 1 на овој член се утврдуваат: видовите, обемот и квалитетот на здравствените услуги што им ги дава установата на осигурените лица, цените што ги плаќа заводот за давањето на договорените услуги, начинот на пресметувањето и плаќањето на услугите и други заемни права и обврски на договорачите.

(5) Заради воспоставување правилни односи помеѓу заедниците односно заводите и здравствените установи, заводите се должни да ги запознаат здравствените установи, здравствените центри и заедницата на здравствените установи со основите на кои одделни заедници ќе склучуваат договори со здравствените установи односно со одделни видови здравствени установи.

(6) Здравствените установи, ако по одделни прашања не можат да постигнат согласност со заводот што го врши договарањето, имаат право да бараат своите ставови односно предлози да ги изнесат и образложат преку свои претставници на седницата на извршниот одбор на собранието или на собранието на заедницата со која се врши договарањето.

(7) Ако помеѓу здравствената установа и собранието на комуналната заедница или негов овластен орган односно завод што го врши договарањето не се постигне спогодба по одделни прашања, по барање на една од договорните страни, за спорното прашање одлучува општинското собрание надлежно според седиштето на здравствената установа, а по постапката предвидена во Основниот закон за установите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 5/65).

Член 105

(1) Органот определен со републички прописи дава насоки и донесува прописи за елементите за склучување на договорите за давање здравствени услуги на осигурените лица.

(2) Со републички пропис се определува органот што врши надзор во поглед на правилноста на склучувањето и извршувањето на договорите, согласно со законот, другите прописи и насоки, како и во поглед на височината на договорените цени на здравствените услуги.

e) Проширено осигурување

Член 106

(1) Проширено здравствено осигурување може да се воведо со одлука на собранието на комуналната заедница.

(2) Со одлука на собранието на комуналната заедница се определуваат: видовите на заштита односно правата и погодностите што се обезбедуваат со проширеното осигурување, височината на придонесот за проширено осигурување, условите и начинот на пристапување кон проширено осигуру-

вање и начинот на работењето на проширеното осигурување.

(3) За спроведување на проширеното осигурување се формираат посебни фондови, чие работење се води одвоено од работењето на другите фондови.

2. Финансирање на инвалидското и на пензиското осигурување

a) Придонеси за инвалидско и пензиско осигурување

Член 107

(1) Средствата потребни за инвалидско и пензиско осигурување и за нивниот развиток се утврдуваат во програмата што ја донесува собранието на републичката заедница за период за кој се донесуваат среднорочните општествени планови на стопанскиот развој.

(2) Средствата потребни за одделна година се утврдуваат и се распоредуваат со финансискиот план на фондот на инвалидското и пензиското осигурување.

(3) За извршувањето на финансискиот план се составуваат завршни сметки со кои конечно се утврдуваат приходите и расходите на фондот на инвалидското и пензиското осигурување за секоја година.

Член 108

(1) Средствата за инвалидското и пензиското осигурување се обезбедуваат со придонесите и со другите приходи утврдени со закон.

(2) Придонесите за инвалидско и пензиско осигурување се определуваат така што со средствата што се остваруваат со придонесите, заедно со другите приходи на фондот, да се обезбедуваат правата на осигурените лица од инвалидското и пензиското осигурување и другите права што им припаѓаат на уживателите на пензии врз основа на социјалното осигурување, да се формираат наменски резерви кои служат за усогласување на пензиите со економските движења и за стабилизирање на стопите на придонесите, како и да се подмируваат трошоците за спроведувањето на овие осигурувања.

Член 109

(1) Придонесите за инвалидско и пензиско осигурување се основни и додајни.

(2) Придонесите за инвалидско и пензиско осигурување се пресметуваат според определените стопи од пропишаните основи за определување на придонесите.

(3) Стопите на придонесите за инвалидско и пензиско осигурување ги определува собранието на републичката заедница, во согласност со републичкото собрание. Одлуките за стопите на придонесите мораат да бидат донесени и согласностите на нив дадени пред почетокот на онаа календарска година во која почнува примената на стопите определени со односните одлуки. Ако до тој рок не се донесени одлуките односно не се дадени согласностите се применуваат и во новата година стопите што важеле во претходниот период.

(4) Стопите на основниот придонес за инвалидско и пензиско осигурување се утврдуваат за периодот на среднорочниот општествен план на стопанскиот развој за кој е утврдена програмата за развиток на инвалидското и пензиското осигурување (член 107 став 1).

Член 110

(1) Придонесот за инвалидско и пензиско осигурување се пресметува од личниот доход и од другите примања што служат за утврдување на пензискиот основ според посебни прописи односно од единствените основи за определување на правата и придонесите утврдени со закон или со договор.

(2) Собранието на републичката заедница може за одделни категории осигуреници да ги определи придонесите за инвалидско и пензиско осигурување во постојани износи. Придонесот во постојан износ

за определени категории осигуреници може да го определи и собранието на Југословенската заедница кога е тоа предвидено со овој закон.

Член 111

(1) Основниот придонес за инвалидско и пензиско осигурување се определува како еден придонес за обете гранки на осигурувањето, врз основа на просечниот ризик и просечните трошоци во спроведувањето на овие осигурувања, предвидени за периодите за кои се утврдуваат стопите на придонесот.

(2) Основниот придонес го уплатуваат сите организации и другите обврзници за уплата на придонесот по иста стопа.

(3) Основниот придонес го уплатуваат организациите од средствата од кои ги надминуваат определените приходи на работниците, ако со закон за одделни категории осигуреници не е определено поинаку.

(4) За работниците запослени кај приватни работодавци основниот придонес го плаќаат работодавците од своите средства.

Член 112

Додајниот придонес за инвалидско и пензиско осигурување служи:

1) за покривање на трошоците на инвалидското осигурување што го надминуваат определените просек на трошоците на тоа осигурување на подрачјето на републичката заедница.

2) за покривање на зголемените обврски на инвалидското и пензиското осигурување што настануваат поради сметањето на стажот на осигурување со наголемено траење и поради намалувањето на старосните граници за осигурениците на определени работни места односно работи.

Член 113

(1) Собранието на републичката заедница определува во кои гранки, групи односно подгрупи на дејноста може да се определи додајниот придонес од членот 112 точка 1 на овој закон и ги утврдува критериумите за определување на височината на тој додаен придонес.

(2) Собранието на републичката заедница определува во кои гранки, групи односно подгрупи на дејности додајниот придонес од членот 112 точка 1 на овој закон ќе го плаќаат сите, а во кои само одделни организации според определените критериуми.

(3) Ако настани позначителна промена во условите односно околностите поради кои е определен додајниот придонес во смисла на ст. 1. и 2 на овој член собранието на републичката заедница, на предлог од републичкиот завод, ќе одлучи за измена на стопата на додајниот придонес односно за престанокот на обврската за плаќање на тој придонес.

(4) Ако според одлуката на собранието на заедницата додајниот придонес се применува само врз одделни организации (став 2), за измена на стопата односно за престанок на обврската за плаќање на тој придонес поради позначително изменетите услови односно околности кај одделни организации, одлучува комуналниот завод по службена должност или на предлог од заинтересираната организација.

Член 114

(1) Додајниот придонес од членот 112 точка 2 на овој закон се определува во сразмера со оптоварувањето што настанува поради здобивање со право на пензија под посебни услови во однос на општите услови за здобивање со правото на пензија.

(2) Додајниот придонес од членот 112 точка 2 на овој закон се плаќа за работниците на оние работни места за кои со закон е определено времето поминато на такви работи да се смета во стаж на осигурување со наголемено траење, а старосната пензија се здобива со намалена старосна граница.

б) Фонд на инвалидското и пензиското осигурување

Член 115

Од придонесите остварени за инвалидското и пензиското осигурување се формира фондот на инвалидското и пензиското осигурување на републичката заедница.

Член 116

(1) Во фондот на инвалидското и пензиското осигурување се внесуваат средствата остварени:

- 1) со основниот придонес;
- 2) со додајните придонеси;
- 3) со надоместоците од фондот на инвалидското и пензиското реосигурување;
- 4) со други приходи.

(2) Во обезбедувањето на средствата за фондот на инвалидското и пензиското осигурување учествуваат федерацијата и републиките, заради покривање дел на обврските на инвалидското и пензиското осигурување што настануваат со признавањето и определувањето на пензии под поповолни услови, и тоа:

1) федерацијата — за делот на пензиите со кои учесниците на Народноослободителната војна се здобиваат под поповолни услови врз основа на сојузни прописи, за пензиите што Сојузниот извршен совет ги определува како признание за особени заслуги, односно за делот на тие пензии што ја надминува законската обврска на фондвите, како и за пензиите што би се остварувале врз основа на меѓународни договори а кои не претставуваат односно ја надминуваат законската обврска на фондвите;

2) републиките — за пензиите што републичкиот извршен совет ги определува како признание за особени заслуги односно за делот на тие пензии што ја надминува законската обврска на фондвите.

(3) Височината на средствата со кои федерацијата односно републиките учествуваат во покривањето на обврските на фондвите се пресметува еднаш годишно. Начинот на пресметувањето и покривањето на овие обврски се утврдува спогодбено помеѓу Сојузниот односно републичкиот завод и сојузниот односно републичкиот орган надлежен за работите на буџетот.

Член 117

Делот на основниот придонес и делот на додајниот придонес од членот 112 точка 1 на овој закон остварени за фондот на инвалидското и пензиското осигурување, што ќе ги определи собранието на републичката заедница, им припаѓаат на комуналните заедници на име надоместок за фондот на здравственото осигурување за трошоците на професионалната рехабилитација и запослувањето на инвалидите на трудот.

Член 118

(1) Од фондот на инвалидското и пензиското осигурување се подмируваат расходите за:

- 1) исплата на пензиите, инвалиднините и другите обврски од инвалидското и пензиското осигурување;
- 2) придонесите за здравствена заштита на пензионерите и другите корисници на правата на кои според законот здравствената заштита им се обезбедува на товар на фондот на инвалидското и пензиското осигурување;
- 3) придонесите за додатокот на деца на пензионерите;
- 4) премиите на реосигурувањето;
- 5) надоместоците на заводите за вршење на работите за спроведување на инвалидското и пензиското осигурување;
- 6) другите обврски определени со закон.

(2) Пензиите и инвалиднините се исплатуваат трајно како обврска на фондот на онаа републичка заедница кај која е остварено правото и врз нив се применуваат одлуките на собранието на таа заедница, без оглед на промените на живеалиштето

настанати по остварувањето на правото. Исто така, фондот на чии товар е признаено правото на старосна или инвалидска пензија ја поднесува и исплатата на семејната пензија по смртта на уживателот на старосна односно инвалидска пензија.

(3) Уживателот на пензија односно инвалиднина што ќе го промени живеалиштето со преселување на подрачје од друга комунална заедница ги користи правата од здравственото осигурување како осигуреник на комуналната заедница на чие подрачје има ново живеалиште. Придонесот за здравствено осигурување на уживателот на пензија односно инвалиднина во тој случај го плаќа фондот што ја исплатува пензијата односно инвалиднината, и тоа по стопата односно во износот што важат за подрачјето на кое уживателот го има новото живеалиште.

(4) Собранието на Југословенската заедница, во соработка со соодветните органи односно организации ги регулира и другите прашања од интерес за положбата и правата на уживателите на пензија односно инвалиднина во врска со промената на живеалиштето, а се овластува и прашањето за надоместокот за здравствена заштита на овие уживателите да го реши на основите на заемност и пребивање на меѓусебните обврски, наместо плаќање на придонесот според ставот 3 од овој член.

Член 119

(1) Во рамките на фондот на инвалидското и пензиското осигурување се формираат резерви, и тоа:

- 1) сигурносна резерва;
- 2) валоризациона резерва.

(2) Резервите на фондот на инвалидското и пензиското осигурување (став 1) се формираат:

1) со издвојување на определен процент од средствата остварени со придонесите за инвалидско и пензиското осигурување;

2) од вишокот на приходите над расходите утврден со завршната сметка на фондот на инвалидското и пензиското осигурување.

(3) Собранието на републичката заедница ја определува:

1) височината на задолжителното издвојување за резервите според ставот 2 точка 1 на овој член;

2) распоредот на вишокот на приходите над расходите на сигурносната и валоризационата резерва.

Член 120

(1) Сигурносната резерва служи за обезбедување на делот на средствата потребни за извршување на обврските на фондот на инвалидското и пензиското осигурување што ќе стасуваат по периодите за кои е утврдена стопата на придонесите за инвалидско и пензиско осигурување, за стабилизација на придонесите во определениот временски период, како и за покривање на вишокот на расходите над приходите на фондот на инвалидското и пензиското осигурување утврден со завршната сметка односно со билансот на фондот.

(2) Валоризационата резерва служи за обезбедување на средствата потребни за усогласување на пензиите со движењето на животните трошоци и со порастот на животниот стандард на запослените лица и за повремено усогласување на нивото на сите пензии, како и за обезбедување на средствата за валоризирање на личните доходи што влегуваат во пензискиот основ, во смисла на прописите за пензискиот и инвалидското осигурување.

(3) Средствата на валоризационата резерва можат да се користат како обртни средства за извршување на текуштите обврски на фондот.

Член 121

Расположивите средства на фондот и на резервата на инвалидското и пензиското осигурување ги вложуваат заедниците на укамување кај банката — по сопствен избор, а можат да им ги даваат и како намески кредити на општествено-политичките заедници и на други носители на општествени средства — за инвестициите што служат

за унапредување на заштитата на осигурениците и корисниците на пензии, ако интересите и враќањето на средствата се обезбедени под исти услови како што се обезбедуваат со вложувањето кај банките.

в) Инвалидско-пензиско реосигурување

Член 122

(1) Во рамките на Југословенската заедница се спроведува задолжително реосигурување на следните ризици на инвалидското и пензиското осигурување, и тоа на:

1) обврските што ги презела федерацијата врз основа на меѓународни договори и ги пренесла врз фондите на долгорочните осигурувања;

2) обврските што настануваат во случај на поголеми групни несреќи на работа или вон работа;

3) обврските настанати со признавање на правото на пензија на осигурениците и на членовите на семејствата на осигурениците што поголем дел од осигурувањето поминале надвор од подрачјето на заедницата на товар на чии фонд бараат признавање на правото на пензија.

(2) Фондот на инвалидско-пензиското реосигурување се формира кај Сојузниот завод.

(3) Собранието на Југословенската заедница може со одлука да утврди и други ризици на инвалидското и пензиското осигурување што задолжително се реосигуруваат и услови под кои се признава дека настапил случај кој дава право на надоместок од реосигурувањето.

Член 123

(1) Ризиците што се реосигуруваат во смисла на членот 122 од овој закон и условите под кои се признава дека настапил случај што дава право на надоместок од реосигурувањето, поблиску ги определува собранието на Југословенската заедница.

(2) Собранието на Југословенската заедница може да определи:

1) надоместоците да се признаваат во определен постојан износ за секој настанат случај на реосигурени ризици;

2) надоместоците за одделни ризици да се признаваат и определуваат зависно од посебните услови и околности што ќе ги определи собранието.

Член 124

Одредбите од чл. 91, 92, 94 и 95 на овој закон согласно важат за премиите и формирањето и работењето на фондот на инвалидско-пензиското реосигурување кај Сојузниот завод.

Член 125

(1) Собранието на Југословенската заедница може да установи доброволно реосигурување за одделни ризици на инвалидското и пензиското осигурување.

(2) Собранието на републичката заедница одлучува за вклучување на републичката заедница во доброволното реосигурување.

(3) Премиите за доброволно реосигурување се плаќаат од средствата на фондот чии ризици се реосигуруваат, а надоместоците од реосигурувањето се внесуваат во односниот фонд.

г) Доброволно инвалидско и пензиско осигурување

Член 126

(1) Републичките заедници можат да воведат доброволно инвалидско и пензиско осигурување.

(2) Во рамките на доброволното осигурување им се овозможува вклучување во инвалидско и пензиско осигурување и на трагични што не се опфатени со задолжителното осигурување.

(3) Со одлуката на собранието на републичката заедница се определуваат видовите на заштитата односно на правата и погодностите што се обезбедуваат со доброволното осигурување, височината на придонесот за доброволно осигурување, условите и начинот на пристапување кон доброволно осигурување и начинот на спроведување на доброволното осигурување.

(4) Средствата на доброволното инвалидско и пензиско осигурување се водат одвоено од средствата на фондовите на задолжителното пензиско осигурување, како посебен фонд.

3. Заеднички одредби

Член 127

(1) Ако со закон или со меѓународен договор бидат установени обврски на фондовите на заедниците што не се предвидени со законите за социјалното осигурување, за покривање на таквите обврски мораат да се обезбедат посебни средства односно извори на средства. Во тие случаи со закон се определуваат и средствата односно изворите на средства за покривање на така установените обврски.

(2) Одредбата од ставот 1 на овој член важи и за случаите кога со меѓународен договор на странски државјани им се обезбедува здравствена заштита за време на нивниот престој во Југославија, а таа заштита се остварува на товар на фондовите на здравственото осигурување. Во тие случаи со законот со кој се определуваат изворите на средствата за покривање на настанатите обврски се регулираат и прашањата на материјалната положба на оние комунални заедници чии фондови се посебно оптоварени со обврските по овој основ.

Член 128

Ако го бара тоа општ интерес на работните луѓе и на работните организации или одржувањето на основните материјални односи утврдени со општествениот план на Југославија, Сојузната скупштина може со свој пропис да ја определи највисоката граница до која вкупно можат да се определат стопите на основните придонеси за сите гранки на социјалното осигурување според овој закон. Со тој пропис се определува и начинот на покривање на делот на обврските кој би останал непокриен поради определување на највисоката граница за збирот на стопите на придонесите.

Член 129

Средствата за потребите на студиски и научноистражувачки работи за потребите на унапредувањето на социјалното осигурување за кои се ангажираат одделни установи односно стручни соработници надвор од заводот ги обезбедува заедницата како посебни наменски средства.

4. Финансиско работење на фондовите на заедниците и пресметување и плаќање на придонесите

Член 130

(1) Финансиското работење на фондовите на заедниците го опфаќа:

1) составувањето на финансискиот план на приходите и расходите на фондовите;

2) остварувањето на приходите и извршувањето на расходите на фондовите;

3) водењето на книговодство и евиденција за финансиското работење и за средствата на фондовите;

4) составувањето на завршната сметка и билансот на фондовите.

(2) Сојузниот завод, во согласност со сојузниот секретар за финансии, пропишува единствен контен план за заедниците и заводите.

(3) Завршната сметка заводите ја составуваат и им ја поднесуваат на органите надлежни според овој закон и според посебни сојузни прописи.

(4) Сојузниот завод донесува, по потреба, поблиски упатства за водењето на финансиското работење на фондовите на заедниците и заводите.

Член 131

(1) Финансиското работење на проширеното и доброволното осигурување и финансиското работење на доброволното реосигурување се водат одвоено од финансиското работење на задолжителното осигурување односно од финансиското работење на задолжителното реосигурување.

(2) За финансиското работење на проширеното и доброволното осигурување и за финансиското работење на доброволното реосигурување согласно се применуваат одредбите од овој закон што во поглед на средствата, нивното користење и резултатот на работењето важат за задолжителното осигурување односно за задолжителното реосигурување.

(3) Со одлуката на собранието на заедницата со која се воведува проширеното и доброволното осигурување односно доброволното реосигурување се определува начинот на применувањето на одредбите наведени во ставот 2 од овој член.

Член 132

Придонесите ги пресметуваат и уплатуваат, како обврзници за уплата на придонесите (во натамошниот текст: обврзниците):

1) организациите — за осигурениците запослени во нив;

2) приватните работодавци — за осигурениците запослени кај нив;

3) организациите кои според законот или врз основа на договорот за социјално осигурување се должни или преземале обврска да плаќаат придонес за осигурување на одделна категорија осигуреници;

4) лицата што според овој закон или други прописи или врз основа на договорот за социјално осигурување се должни самите за себеси да ги плаќаат придонесите;

5) другите обврзници определени со прописите донесени врз основа на овој закон (член 136).

Член 133

(1) Придонесите се пресметуваат и плаќаат за гранките на осигурувањето за кои осигуреникот врз основа на закон односно договор е осигурен.

(2) Обврзниците што според законот се должни определени права на осигурениците да им обезбедуваат самите од своите средства, имаат право, како надоместок за тие свои обврски, да задржат дел од придонесите во височината што ќе ја определи собранието на Југословенската заедница ако со закон не е определено поинаку.

(3) Придонесите за здравственото осигурување за воените осигуреници се уплатуваат на посебна сметка на Државниот секретаријат за народна одбрана.

Член 134

(1) Придонесите ги плаќаат самите осигуреници — југословенски државјани:

1) што стапиле во работен однос во странство по основот на меѓународен договор или по одобрение од надлежниот орган, а се осигурени според југословенските прописи за социјалното осигурување;

2) што се запослени на територијата на Југославија во странски дипломатски и конзуларни претставништва, странски и меѓународни мисии или во лична служба кај претставници што уживаат дипломатски имунитет;

3) што живеат на територијата на Југославија и примаат пензија или инвалиднина само од странски носител на социјално осигурување, а се осигурени според Основниот закон за здравственото осигурување;

4) што како членови на семејството на умрен осигуреник — занаетчија го продолжиле водењето на неговиот занаетчиски дуќан.

(2) Обврзниците од точката 1 на ставот 1 од овој член што се осигурени според Основниот закон за здравственото осигурување, плаќаат и посебен придонес за користење на здравствената заштита во странство. Овој посебен придонес се плаќа и за осигурениците во работен однос со југословенски организации што се наоѓаат на работа во странство. Височината на овој посебен придонес ја определува собранието на Југословенската заедница.

(3) Обврзниците — југословенски државјани од точката 1 на ставот 1 на овој член што не се осигурени според Основниот закон за здравственото осигурување, плаќаат посебен придонес за здрав-

ствено осигурување на членовите на семејствата што престојуваат во Југославија, согласно со одредбите од Основниот закон за здравственото осигурување. Височината на овој придонес ја определува Собранието на републиката заедница.

Член 135

За лицата што вршат самостојни дејности се пресметуваат и се плаќаат придонесите од основните определени со прописите односно договорите за социјално осигурување на тие лица.

Член 136

(1) Со прописите на републиките се регулира, согласно со одредбите од овој закон, плаќањето на придонесите за:

1) лицата вон работен однос што според посебни прописи имаат определени права од социјалното осигурување за случај на повреда претрпена под определени околности;

2) лицата што според Основниот закон за здравственото осигурување имаат определени права од здравственото осигурување, а за кои со овој закон не се определени обврзници за плаќање на придонесите;

3) групите на граѓани и други лица, за кои републиките ќе установаат право на здравствено осигурување.

(2) Со прописите од ставот 1 на овој член се определуваат обврзниците што плаќаат придонеси за одделни категории осигурени лица, изворите од кои се плаќаат придонесите и органите што ги определуваат стопите односно износите на придонесите за одделни категории осигурени лица од ставот 1 на овој член.

(3) Придонесот за здравствена заштита на жителите на пензии и инвалидни, осигурени според Основниот закон за здравственото осигурување, го определува и начинот на пресметување и плаќање на тој придонес го регулира Собранието на републиката заедница.

(4) За лица кои врз основа на упат од надлежниот орган се запослени во странство кај странски работодавци и за тоа време се осигурени кај југословенски носители на социјално осигурување придонесите ги утврдува Собранието на Југословенската заедница.

Член 137

Собранието на Југословенската заедница, во согласност со сојузниот секретар за финансии, донесува поблиски прописи за утврдувањето на основните и за начинот на пресметувањето и плаќањето на придонесите.

Член 138

(1) Придонесите ги уплатуваат обврзниците кај банката, на сметките на заводот — за фондовите на заедниците на кои им припаѓаат придонесите за одделни гранки на осигурувањето.

(2) Придонесите му припаѓаат на фондот на заедницата на чие подрачје исплатителот на личниот доход ја врши дејноста од која произлегува обврската за плаќање на придонесите. Ако исплатителот на личниот доход ја врши таа дејност надвор од подрачјето на заедницата на кое го има своето седиште, придонесите за работниците што ги упатува на вршење тие работи ги уплатува и понатаму во корист на фондот на заедницата кај која веќе се осигурени тие работници.

(3) При уплатувањето на придонесите, организациите имаат право да задржат дел од придонесот за здравствено осигурување што им го отстапуваат комуналните заедници на име надоместок за извршување определени обврски според одредбите од чл. 99 до 103 на овој закон.

Член 139

(1) Наплатата на сите придонеси од обврзниците што своето финансиско работење го водат преку банката ја врши банката при исплатата на средствата за лични доходи. Другите обврзници се должни самите да ги пресметуваат и уплатуваат

придонесите на определени сметки на заводот кај банката.

(2) Обврската за плаќање на придонесите става:

1) за обврзниците што своето финансиско работење го водат преку банка — на денот на подигањето од банката на средствата за лични доходи;

2) за обврзниците што своето финансиско работење не го водат преку банка — на последниот ден во месецот за кој се врши исплатата, односно на првиот ден во месецот — ако исплатата на личниот доход е договорена однапред;

3) за осигурениците што самите се обврзници за плаќање на придонесот за своето осигурување — првиот ден во месецот.

(3) Одредбата од точката 2 на ставот 2 од овој член важи и за обврзниците од точката 1 на тој став кога исплатата на личниот доход ја вршат непосредно од средствата остварени во своето работење.

(4) Одредбите од ст. 1. до 3 на овој член се применуваат согласно и за наплатата на придонесите за проширено и доброволно осигурување.

Член 140

Обврзникот што не ќе го уплати придонесот во рокот на стасаноста е должен да плати казнен интерес по стопата од 0,1% определена со сојузни прописи за неблагоприятно уплатените износи на придонесите.

Член 141

(1) На обврзникот што во пропишаниот рок не ќе ги уплати стасаните придонеси или не ќе ги уплати во целина, комуналниот завод ќе му издаде платен налог во рок од осум дена од денот на доставувањето на платниот налог да ги плати стасаните придонеси со казниениот интерес.

(2) Обврзникот може во рок од осум дена од денот на доставувањето на платниот налог да му изјави приговор на комуналниот завод што го издал платниот налог. Ако обврзникот благовремено изјави приговор, комуналниот завод може да го остварува своето побарување само со тужба кај суд.

Платниот налог против кој не е благовремено изјавен приговор станува извршен.

Член 142

(1) Банката е должна по барање од комуналниот завод, врз основа на извршниот платен налог на заводот или судот односно врз основа на извршната судска пресуда, да ја изврши наплатата на износот на неуплатените придонеси со пренесување од сметката на обврзникот врз сметката на заводот.

(2) Ако наплатата не може да се изврши на начинот од ставот 1 на овој член, наплатата на придонесите е должна да ја изврши, по барање од комуналниот завод, органот на управата на општинското собрание надлежен за работите на финансииите по постапката предвидена со прописите што важат за присилната наплата на данокот, односно судот — според правилата на извршната постапка.

Член 143

(1) Побарувањето на придонеси застарува за пет години, сметајќи од крајот на годината во која стасала обврската за плаќање.

(2) Текот на застареноста се прекинува со секое службено дејствие на заводот извршено со цел за утврдување на обврската за плаќање на придонесите или на наплатата, што на пропишаниот начин му е ставено на знаење на обврзникот. По секој прекин на текот на застареноста започнува да тече нов рок на застареноста од пет години. Во секој случај застареноста настапува со истекот на 10 години од денот кога почнала првпат да тече.

Член 144

Одредбите од овој закон што се однесуваат на обврските на организациите во поглед на пресметувањето и плаќањето на придонесите, важат и за приватните работодавци, ако со закон не е определено поинаку.

Член 143

(1) Заводите имаат право да вршат преглед на книгите и евиденциите кај организациите и приватните работодавци, заради контрола на правилноста на пресметувањето и уплатувањето на придонесите и заради контрола на остварувањето на правата на осигурениците.

(2) Прегледот на книгите и евиденциите во смисла на ставот 1 од овој член во органите на Југословенската народна армија го врши службата на инспекцијата формирана според посебни прописи.

Член 146

Сојузниот завод донесува поблиски прописи за водењето на евиденцијата за обврзниците, за контролата на пресметувањето и уплатувањето на придонесите и за начинот и роковите за пресметување на премиите односно придонесите што им припаѓаат на фондовите кај Сојузниот завод односно на приходите што му припаѓаат на тој завод.

5. Финансирање на социјалното осигурување на земјоделците**Член 147**

Средствата за здравственото осигурување на земјоделците се обезбедуваат со придонесите што ги плаќаат осигурениците-земјоделци и со други приходи на заедниците што го спроведуваат социјалното осигурување на земјоделците, според републичките прописи.

Глава IV**ПОСТАПКА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА****1. Остварување на одделни права од социјалното осигурување****Член 148**

(1) Осигурените лица ги остваруваат правата од социјалното осигурување, и тоа:

1) правата од здравственото осигурување — кај комуналните заводи односно нивните филијали, а определени права од тоа осигурување (член 99 став 2 точка 1) — непосредно кај организацијата во која се запослени, согласно со одредбите од Основниот закон за здравственото осигурување;

2) правото на професионална рехабилитација и правото на запослување по основот на инвалидско осигурување, како и правото на материјално обезбедување и надоместок во врска со користењето на правото на рехабилитација и запослување — кај комуналните заводи кај кои ги остваруваат правата од здравственото осигурување;

3) правото на инвалидска пензија и инвалидни-на, како и правата од пензиското исгурување — кај комуналните заводи што ќе ги определи советот на републичкиот завод.

(2) Правата од инвалидското и пензиското осигурување по основот на меѓународни договори за социјално осигурување, како и правата во врска со користењето на здравствената заштита во странство, осигурените лица ги остваруваат кај републичките заводи со поднесување на барањата непосредно или преку Сојузниот завод. Решенијата на републичките заводи за овие права се конечни во управната постапка

(3) Во решението за правата на осигурените лица заводот е должен да го означи називот на комуналната заедница на која ѝ припаѓа осигуреното лице, а во решението за правата од точката 3 на ставот 1 од овој член — и заводот односно фондот на чиј товар се донесува решението.

Член 149

(1) Против решението на комуналниот завод, неговата филијала или организација за правата од социјалното осигурување може да му се изјави жалба на републичкиот завод.

(2) Жалбата не го одлага извршувањето на решението, ако со закон за одделни права или случаи не е определено поинаку.

Член 150

(1) Месната надлежност во постапката за обнова и во случаите на поништување, укинување или менување на решението (одредби од Законот за општата управна постапка, што се однесуваат на обновата на постапката, односно на особените случаи на поништување, укинување и менување на решението), се определува според седиштето на републичката заедница на товар на чиј фонд се извршува донесеното решение.

(2) Барањето во случаите од ставот 1 од овој член може да се поднесе и преку републичкиот завод.

Член 151

При решавањето за правата од социјалното осигурување согласно ќе се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка, ако со овој закон или со законите за одделни категории осигуреници или гранки на осигурувањето не е определено поинаку.

2. Решавање за правото на социјално осигурување**Член 152**

(1) Правото на социјално осигурување се остварува со признавањето на својството на осигурено лице од страна на комуналниот завод односно од неговата овластена филијала, врз основа на пропишаната пријава за осигурување што ја поднесува организацијата, приватниот работодавец односно самиот осигуреник.

(2) Признавањето на својството на осигурено лице се утврдува со издавање на исправа што служи за докажување на тоа својство при користењето на правата, односно со воведување во пропишаната евиденција на осигурените лица и со издавање на потврда за тоа.

Член 153

Лицето за кое организацијата односно приватниот работодавец не ќе поднесе пријава за осигурување, зашто смета дека нема својство на осигурено лице, може да бара комуналниот завод односно неговата овластена филијала да донесе решение за признавање на својството на осигурено лице.

Член 154

(1) Ако комуналниот завод односно овластената филијала не му го признае на лицето чие осигурување е во прашање својството на осигурено лице или не му го признае својството што е барано, донесува за тоа писмено решение, што му го доставува на заинтересираното лице и на подносителот на пријавата.

(2) Против решението на комуналниот завод или на овластената филијала со кое не се признава својство на осигурено лице или не се признава својство што е барано, може да му се изјави жалба на републичкиот завод.

Член 155

Решението на републичкиот завод донесено во втор степен (член 154 став 2) има својство на управен акт против кој може да се води управен спор.

Глава V**ОДНОСИ НА ДРЖАВНИТЕ ОРГАНИ СПРЕМА ЗАЕДНИЦИТЕ И ЗАВОДИТЕ****Член 156**

Претставничките органи на општествено-политичките заедници вршат општествен надзор над работењето на заедниците и над дејноста на нивните органи и заводи, во поглед на политиката за спроведување на социјалното осигурување и за остварување на правата на осигурените лица.

Член 157

(1) Собранијата на заедниците им поднесуваат на претставничките органи на општествено-политичките заедници годишен извештај за својата работа и за политиката на спроведувањето на социјалното осигурување и за остварување на правата на осигурените лица на подрачјето на заедницата.

(2) Извештаите од ставот 1 на овој член ги поднесува собранieto на комуналната заедница — до

општинското собрание, собранието на републичката заедница — до републичкото собрание и до републичкиот извршен совет, а собранието на Југословенската заедница — до Сојузната скупштина и до Сојузниот извршен совет.

Член 158

(1) Комуналниот завод е должен на секое општинско собрание на подрачјето на заводот да му поднесе годишен извештај за работењето на фондовите и за спроведувањето на осигурувањето за комуналната заедница во целина и за подрачјето на општината на чие собрание му поднесува извештај.

(2) Републичкиот завод е должен на републичкото собрание и на републичкиот извршен совет да им поднесе годишен извештај за работењето на фондовите со кои ракува, за резултатите од работењето на одделни фондови и за збирните резултати од работењето на сите фондови на здравствено осигурување на територијата на републиката, за спроведувањето на социјалното осигурување и за вршењето на општиот надзор над работењето на фондовите и над работата на заводите на територијата на републиката.

(3) Сојузниот завод е должен на Сојузната скупштина и на Сојузниот извршен совет да им поднесе годишен извештај за работењето на фондовите со кои ракува, за состојбата и збирните резултати од работењето на фондовите на републичките и комуналните заедници и за спроведувањето на социјалното осигурување на територијата на федерацијата.

(4) Годишниот извештај за работењето на фондовите со кои ракува и за спроведувањето на осигурувањето во гранките за кои се формирани тие фондови, заводите го поднесуваат откако ќе ги примат собранијата на заедниците.

(5) Општинското собрание, надлежниот извршен совет и надлежниот републички орган на управата можат да бараат соодветните заводи во текот на годината да им поднесуваат извештаи за состојбата и резултатите од работењето на фондовите, за спроведувањето на социјалното осигурување на нивното подрачје и за други прашања.

Член 159

(1) Органот на општествениот надзор ја разгледува политиката на заедниците и работата на заводите за спроведување на социјалното осигурување и за остварување на правата на осигурените лица, како и работењето на заводите и на фондовите на заедниците — во поглед на рационалноста и економичноста на користењето на средствата и целесообразноста на вложувањата на расположивите средства.

(2) Органот на општествениот надзор може да става забелешки и да дава препораки во поглед на спроведувањето на политиката за остварување на правата на осигурените лица, за обезбедување и трошење на средствата наменети за социјално осигурување и на вложувањата на расположивите средства со цел за засилување на фондовите и намалување на оптоварувањето со придонеси. На седниците на кои го разгледува спроведувањето на социјалното осигурување органот на општествениот надзор може да повикува претставници на органите на заедницата односно заводот заради давање на потребните известувања.

(3) Собранието на заедницата и советот на заводот се должни на своите седници да расправаат за забелешките и препораките на органот на општествениот надзор и да го известат за донесените заклучоци.

Член 160

(1) Општинскиот орган на управата надлежен за работите на социјалното осигурување се грижи за правилната примена на овој закон, на прописите донесени врз основа на него, на статутите и другите општи акти на комуналната заедница и комуналниот завод, како и одлуките и заклучоците на нивните органи на управувањето, и презема во грани-

ците на овластувањата што му се дадени со важечките прописи мерки за отстранување на евентуалните незаконитости во нивната работа.

(2) Ако општинскиот орган на управата надлежен за работите на социјалното осигурување утврди дека општ акт на комуналната заедница односно на комуналниот завод не е во согласност со важечките прописи или со статутот на заедницата односно заводот, тој е должен на општинското собрание да му предложи да го запре извршувањето на тој акт.

(3) Општинското собрание може на предлог од надлежниот орган на управата привремено да го запре извршувањето на актот од ставот 2 на овој член, до одлука на надлежниот уставен суд. Општинското собрание е должно да го запре извршувањето на актот од ставот 2 на овој член ако најде дека извршувањето би можело да предизвика материјална штета за фондовите на заедницата или неоправдани оптоварувања на осигурениците и организациите.

(4) Ако општинскиот орган на управата надлежен за работите на социјалното осигурување утврди дека одделен акт на орган на управувањето на комуналната заедница односно на комуналниот завод донесен во управната постапка не е во согласност со важечките прописи или со статутот на заедницата односно на заводот и дека со него ѝ се нанесува штета на заедницата односно на заводот или на општествената заедница, тој е должен на јавното обвинителство да му предложи да поднесе до судот надлежен за решавање во управен спор тужба за укинување односно поништување на тој акт.

(5) Ако е комуналната заедница формирана за подрачјето на град поделен на општини, со републички закон се определува органот кој ги врши правата и должностите од ст. 1 до 4 на овој член.

Член 161

(1) Општинското собрание ќе ги поништи неправилно или незаконито спроведените избори за собранието на комуналната заедница.

(2) Одредбата од ставот 1 на овој член важи согласно и кога комуналната заедница е формирана за подрачјето на град поделен на општини.

Член 162

(1) Правата односно должностите од членот 160 ст. 1, 2 и 4 на овој закон ги има органот определен со републички пропис — во поглед на актите на органите на управувањето на републичката заедница и на републичкиот завод односно актите на органите на управувањето на комуналната заедница и на комуналниот завод, а сојузниот секретар за труд — во поглед на актите на органите на управувањето на Југословенската заедница односно на Сојузниот завод.

(2) Органот определен со републички пропис ги има правата од членот 160 став 3 и членот 161 на овој закон — спрема собранието на републичката заедница и собранието на комуналната заедница, како и во поглед на актите на органите на управувањето на тие заедници односно на републичкиот завод и комуналниот завод. Правата од членот 161 на овој закон спрема собранието на Југословенската заедница, односно правата од членот 160 на овој закон во поглед на актите на таа заедница и Сојузниот завод, ги врши Сојузната скупштина.

Член 163

Контролата на работењето на заводите и фондовите на заедниците во поглед на користењето и вложувањето на средствата ја врши Службата на општественото книговодство според одредбите од Законот за општественото книговодство.

Глава VI

НАДОМЕСТОК НА ШТЕТАТА

Член 164

(1) Осигуреното лице на кое на товар на фондот на заедницата му е извршена исплата на која

немало право, е должно да го врати примениот износ:

1) ако врз основа на неточни податоци, за кои знаело или морало да знае дека се неточни, или на друг противправен начин остварило од социјално-то осигурување некое примање на кое немало право или го остварило во поголем обем отколку што му припаѓа;

2) ако остварило некое примање поради тоа што не ги пријавило настанатите промени што влијаат врз губењето или врз обемот на некое право, а знаело или морало да знае за тие промени;

3) ако примало парични исплати во износ поголем од оној што му е определен со решение на заводот.

(2) Побарувањата според одредбите од точ. 1 до 3 на ставот 1 од овој член застаруваат со истекот на роковите определени со прописите за застареноста на побарувањата. Овие рокови почнуваат да течат од денот кога во управната постапка станало конечно решението со кое е утврдено дека исплатуваното примање не припаѓа или припаѓа во помал обем (став 1 точ. 1 и 2), односно од денот кога е извршена последната неправилна исплата (став 1 точка 3).

Член 165

(1) Заводот има право да бара надоместок на штетата што им е сторена на фондовите на заедниците, од лице што намерно или со крајна невнимателност предизвикало болест, повреда, инвалидност, телесно оштетување или смрт на осигурено лице.

(2) Ако болеста, повредата, инвалидноста, телесното оштетување или смртта на осигуреното лице е предизвикана со кривично дело, заводот има право да бара надоместок на штетата од лицето за кое со правосилна судска одлука е утврдено дека е сторител на кривичното дело.

(3) За штетата што во случаите од ст. 1 и 2 на овој член ја сторил работник во врска со својата работа, солидарно одговара и организацијата односно општествено-политичката заедница, согласно со одредбите од прописите за работните односи.

Член 166

(1) Заводот има право да бара надоместок на штетата што им е сторена на фондовите на заедницата, од организацијата или приватниот работодавец ако болеста, повредата, инвалидноста, телесното оштетување или смртта на осигуреникот настанале поради тоа што не се спроведени задолжителните мерки на хигиенска и техничка заштита при работата или што не се извршени други мерки пропишани или наредени за заштита на граѓаните.

(2) Заводот има право да бара надоместок на штетата што им е сторена на фондовите на заедницата, од организацијата или приватниот работодавец и кога штетата настанала поради тоа што работниот однос е заснован без пропишаниот претходен здравствен преглед со лице што според својата здравствена состојба не било способно да врши определена работа, што е утврдено подоцна со здравствен преглед.

Член 167

(1) Заводот има право да бара надоместок на штетата што им е сторена на фондовите на заедницата, од организацијата или приватниот работодавец:

1) ако штетата настанала поради тоа што не се дадени податоци или што се дадени невистински податоци за фактите бд кои зависи здобивањето или определувањето на правата;

2) ако штетата настанала поради тоа што не се извршени законските или со договор преземените обврски во врска со рехабилитацијата или запослувањето на инвалидите, или на осигуреник за кој е утврдено дека постои опасност да може да настапи инвалидност или на кој поради здравствени причини му е определена работа со скратено работно време.

(2) Заводот има право да бара надоместок на штетата што им е сторена на фондовите на заедницата, од осигуреникот кој според посебните прописи е должен самиот да дава определени податоци во врска со осигурувањето, ако штетата настанала поради тоа што не се дадени тие податоци или за тоа што се дадени невистински податоци.

Член 168

(1) Заводот има право да бара од организацијата или од приватниот работодавец да го надомести исплатениот износ на кој корисникот немало право.

1) ако е исплатата извршена врз основа на неточни податоци во пријавата за стапувањето на осигуреникот на работа;

2) ако е исплатата извршена поради тоа што не е поднесена пријава за промените што се од влијание врз губењето или обемот на правата на осигуреникот или пријава за истапување на осигуреникот од работа, или затоа што е поднесена пријава по пропишаниот рок.

(2) Осигурениците задолжени самите да поднесуваат пријави се должни во случаите од ставот 1 на овој член да му ги надоместат на заводот самите неправилно примените износи.

Член 169

(1) Кога заводот ќе утврди дека за фондот на заедницата настанала штета, ќе го повика осигуреникот, организацијата или приватниот работодавец во определен рок да ја надомести штетата.

(2) Ако штетата не биде надоместена во рокот што ќе го определи заводот, барањето за надоместок на штетата може да го оствари заводот со тужба кај надлежниот суд.

(3) Во случаите од членот 166 на овој закон заводот ќе поднесе тужба за надоместок на штетата ако таа не биде надоместена во рокот што го определил заводот.

Член 170

При утврдувањето на правата на надоместок на штетата што им е сторена на фондовите на заедниците согласно се применуваат општите правила за надоместок на штетата односно важечките прописи за одговорноста за недопуштените дејствија и пропусти на друго и за одговорноста за штетата од предмети, како и посебни правила и прописи за надоместокот на штетата доколку не се во спротивност со одредбите бд овој закон.

Член 171

(1) Височината на надоместокот на штетата од чл. 164 до 168 на овој закон се утврдува според фактичната штета што е предизвикана со давањата на товар на фондовите на заедницата. Како фактичната штета се подразбира исплатениот износ на примањата за определен период.

(2) Кога од сторената штета ќе настане обврска на фондот на трајни парични давања, височината на надоместокот на штетата може да се утврди во еден вкупен износ кој ѝ одговара на просечната вредност на оптоварувањето што настанува за фондовите поради предвременото здобивање со инвалидска односно семејна пензија во овие случаи.

(3) Се овластува сојузниот секретар за тргч. по предлог од собранието на Југословенската заедница, да ги пропише мерилата за височината на надоместокот на штетата кога се утврдува таа во еден износ за признаеното право на трајни давања.

Глава VII

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

1. Финансирање и остварување на додатокот на деца

Член 172

До донесувањето на законот за додатокот на деца, финансирањето и остварувањето на додатокот на деца ќе се врши од 1 јануари 1963 година според одредбите од чл. 173 до 184 на овој закон.

Член 173

(1) Средствата за додатокот на деца се обезбедуваат со придонесот за додатокот на деца.

(2) Придонесот за додатокот на деца го плаќаат организациите од средствата од кои ги исплатуваат личните доходи на работниците.

(3) Приватните работодавци и другите обврзници го плаќаат придонесот за додатокот на деца од своите средства.

Член 174

(1) Стопата на придонесот за додаток на деца ја определува собранието на републичката заедница во согласност со републичкото собрание, според потребите утврдени за одделна година.

(2) Придонесот за додаток на деца се пресметува според определената стопа од истиот основ од кој се пресметуваат и придонесите за социјално осигурување (чл. 76 став 2 и 109 став 2).

Член 175

(1) Од средствата остварени со придонесот за додаток на деца се формира фондот за додаток на деца. Во тој фонд се внесуваат и другите за него остварени приходи.

(2) Фондот за додаток на деца се формира за територијата на републиката, при републичкиот завод.

(3) Од фондот за додаток на деца се подмируваат расходите за:

1) исплата на додатокот на деца на осигурениците и уживателите на правата од социјалното осигурување — според посебни прописи;

(2) надоместоците на заводите за вршење на работите во врска со решавањето за правото на додаток на деца и со исплата на тој додаток;

3) другите обврски на фондот определени со закон.

Член 176

Ако според годишната завршна сметка на фондот за додаток на деца се утврди вишок на приходите над расходите, средствата на вишокот служат за формирање резерва на фондот за додаток на деца.

Член 177

(1) Ако според завршната сметка на фондот за додаток на деца се утврди вишок на расходите над приходите, тој вишок се покрива од резервата на фондот за додаток на деца.

(2) Ако средствата на резервата не се доволни, потребните дополнителни средства се обезбедуваат со посебен придонес за додаток на деца, кој го воведува собранието на републичката заедница, во согласност со републичкото собрание.

(3) Посебниот придонес за додаток на деца го плаќаат организациите од средствата од кои ги исплатуваат личните доходи, а приватните работодавци и другите обврзници — од своите средства.

Член 178

(1) Се установува заеднички фонд на резервата за додаток на деца кај Сојузниот завод.

(2) Заедничкиот фонд на резервата за додаток на деца служи за потребите за обезбедување на правото на додаток на деца во одделни републики во кои од објективни причини дошло до несразмерно оптоварување со придонесите за додаток на деца, замајќи го предвид вкупното оптоварување на личните доходи со сите придонеси.

(3) Сојузниот извршен совет ќе го определи со свои прописи обемот и начинот на обезбедувањето на средствата за заедничкиот фонд на резервата за додаток на деца и поблиску ќе ги определи случаите и начинот за користење на средствата од тој фонд.

Член 179

Собранието на републичката заедница и републичкиот завод се грижат за обезбедувањето на средствата на фондот за додаток на деца, за правилното остварување на правото на додаток на деца, и за користењето на расположивите средства

од тој фонд односно неговата резерва во согласност со одредбите од овој закон што се однесуваат на употребата на средствата од фондовите на заедниците.

Член 180

(1) Републичкиот завод го обезбедува извршувањето на работите во врска со остварувањето на правото на додаток на деца и исплатата на тој додаток преку комуналните заводи и преку организациите.

(2) Работите во врска со додатокот на деца организациите ги преземаат врз основа на спогодба со комуналниот завод. Со оваа спогодба се утврдува и надоместокот што им го признава комуналниот завод на организациите за извршување на преземените работи во врска со додатокот на деца.

(3) Републичкиот завод ја договара со комуналните заводи височината на надоместокот за работите што ги вршат тие заводи во остварувањето на правото на додаток на деца.

Член 181

(1) За правото на додаток на деца решаваат во прв степен комуналните заводи или нивните филијали овластени за тоа, односно организациите што го презеле вршењето на тие работи.

(2) По жалбата против првостепеното решение за правото на додаток на деца решава републичкиот завод. Решението на републичкиот завод има својство на управен акт против кој може да се води управен спор.

(3) Решенијата за додатокот на деца донесени во прв степен подлежат на ревизија. Ревизијата ја врши републичкиот завод. Кога е против решението изјавена жалба, за ревизијата се решава со истото решение со кое се решава по жалбата.

(4) Одредбите од чл. 200 до 204 на Основниот закон за пензиското осигурување важат и во поглед на ревизијата на решенијата за додатокот на деца.

Член 182

(1) Организацијата што според членот 180 став 2 на овој закон самата решава за правото на додаток на деца е должна да му ја надомести на републичкиот завод, во корист на фондот за додаток на деца, штетата сторена со незаконитото признавање на правото односно со исплатите на додатокот на деца, кога ќе се утврди тоа во постапката за ревизија според членот 181 од овој закон.

(2) Организацијата што ја надоместила штетата (став 1), има право на надоместок на штетата од корисникот на додатокот во случаите и под условите од членот 164 на овој закон.

Член 183

(1) Придонесот за додатокот на деца пресметан за воените осигуреници, се уплатува на посебна сметка на Државниот секретаријат за народна одбрана. Од средствата добиени од тој придонес се исплатува додатокот на деца на воените осигуреници.

(2) Се овластува државниот секретар за народна одбрана да ја пропише постапката за остварување на правото на воените осигуреници на додаток на деца.

Член 184

(1) Одредбите на овој закон што се однесуваат на финансиското работење на фондовите на заедниците, како и на пресметувањето, плаќањето и контролата на пресметувањето, и уплатувањето на придонесите, се применуваат согласно и на работењето во врска со додатокот на деца.

(2) Уживателите на пензии го остваруваат правото на додаток на деца на товар на фондот на републичката заедница на чие подрачје имаат живеалиште. Од фондот на чии товар се исплатува пензијата се плаќа придонесот за додаток на деца во корист на фондот на онаа републичка заедница на чие подрачје уживателот на пензијата има живеалиште.

(3) Одредбите од главата V на овој закон важат и во поглед на надзорот над работата на орга-

ните на социјалното осигурување во врска со додатокот на деца.

(4) Одредбите од чл. 164, 167 до 169 и 171 став 1 на овој закон се применуваат и при утврдувањето на одговорноста за штетата и правото на надоместок на штетата сторена на фондот за додаток на деца.

3. Важење на прописите и завршни одредби

Член 185

Додајни придонеси за здравствено, инвалидско и пензиско осигурување плаќаат:

1) организациите што работат според прописите за стопанските организации — како трошок на своето работење

2) организациите што не работат според прописите за стопанските организации — на товар на материјалните трошоци;

3) приватните работодавци — од своите средства.

Член 186

(1) Сојузниот секретар за финансии, во согласност со сојузниот секретар за труд, донесува поблиски прописи за начинот на кој се врши пресметувањето и плаќањето на придонесите за социјално осигурување, до донесувањето на прописите од членот 137 на овој закон.

(2) Собранието на републичката заедница може за одделни категории осигуреници да определи постојани основици од кои ќе се пресметуваат придонесите по утврдените стопи.

(3) До определувањето на новите постојани основици и придонесите во постојан износ во смисла на овој закон, ќе се применуваат прописите за постојаните основици за пресметување на придонесите и прописите за придонесите во постојан износ што важат на денот на почетокот на применувањето на овој закон, ако собранието на републичката заедница не одлучи за одделни категории од тие осигуреници да се укинуваат постојаните основици за пресметување на придонесите односно придонесите во постојан износ определени со важечките прописи.

Член 187

(1) По жалбите на обврзниците изјавени до 31 декември 1962 година решение ќе донесат органите што биле надлежни според одредбите од Уредбата за финансирањето на социјалното осигурување и според постапката предвидена во таа уредба.

(2) Постапката поведена за надоместок според членот 74 став 1 од Уредбата за финансирањето на социјалното осигурување се запира со денот на влегувањето во сила на овој закон, а неуплатените износи на тој надоместок нема од тој ден да се наплатуваат ниту според извршно решение.

(3) Во споровите за враќање на неправилно исплатените примања од фондовите на заводите за социјално осигурување и во споровите за надоместок на штетата, во кои денот определен за почеток на применувањето на овој закон не е донесена првостепенa пресуда или првостепената пресуда била пред тој ден донесена но била укината и предметот вратен на првостепениот суд, ќе се применуваат одредбите од главата VI на овој закон.

Член 188

Од 1 јануари 1963 година, за жалбите изјавени на решенијата за правата од социјалното осигурување донесени до тој ден, решаваат органите надлежни според овој закон и според постапката предвидена со овој закон.

Член 189

Пензиите и инвалидните определени по барањата поднесени до 31 декември 1962 година се обврски на фондовите на онаа републичка заедница на чие подрачје корисникот на правото на тој ден има живеалиште, без оглед на тоа кој завод го донесол решението за правото на пензија односно инвалиднина.

Член 190

(1) Се овластува собранието на Југословенската заедница на социјалното осигурување да го определи начинот и роковите за формирање и воведување во функциите на новите органи на управувањето на заедниците и заводите согласно со одредбите од овој закон, за донесување на статутите на заедниците, за склучување на спогодбите за надоместоците за работата на заводите, како и да ги определи потребните мерки за обезбедување на редовното функционирање на службата за спроведување до 1 јули 1965 година.

(2) Одредбата на ставот 1 од овој член и одредбите на овој закон што се однесуваат на формирањето и користењето на резервите и употребата на расположивите средства на фондовите и резервите (чл. 83, 89, 119, 120 и 121) се применуваат од 8 април 1965 година.

(3) Од 1 април 1965 година придонесите за здравствено, инвалидско и пензиско осигурување и за додаток на деца се пресметуваат и се плаќаат од основите утврдени во смисла на одредбите од чл. 76 став 2, 110 став 2 и 174 став 2 на овој закон и одредбите од Одлуката за личниот доход кој служи за утврдување на пензискиот основ и плаќање на придонесот („Службен лист на СФРЈ“, бр. 5/65).

Член 191

(1) Со 1 јануари 1963 година престанаа да важат:

1) Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 10/50), освен овластувањата од членот 31 на тој закон;

2) Одлуката за нормите на придонесот за социјално осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/59, 27/60, 44/60, 8/61 и 52/61);

3) Уредбата за организацијата на заводите за социјално осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/55);

4) Уредбата за финансирањето на социјалното осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/55, 6/58 и 1/59);

5) одредбите од другите прописи што се однесуваат на финансирањето на социјалното осигурување;

6) прописите донесени врз основа на прописите наведени во точ. 1 до 4 на овој став, освен прописите предвидени во членот 186 став 3 на овој закон.

(2) Овластувањето од членот 31 на Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии престана да важи со 8 април 1965 година.

441.

Врз основа на членот 3 од Уредбата за данокот на промет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 19/61, 6/62, 11/62 и 4/63), во врска со членот 74 од Основниот закон за данокот на промет („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/65), Сојузниот извршен совет донесува

У Р Е Д Б А

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ТАРИФАТА ЗА ДАНОКОТ НА ПРОМЕТ

Член 1

Во Тарифата за данокот на промет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 25/62, 29/62, 31/62, 40/62, 42/62, 46/62, 51/62, 53/62 и 12/63 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 18/63, 20/63, 23/63, 30/63, 44/63, 51/63, 52/63, 7/64, 10/64, 13/64, 24/64, 29/64, 30/64, 31/64, 48/64, 50/64, 1/65, 3/65, 9/65 и 12/65) во делот II од Тарифата се вршат следните измени и дополненија:

1) тар. број 5 се брише

2) во тар. број 26 се додава забелешка, која гласи:

„Забелешка:
На прометот на манометри и брзиномери не се плаќа данок според овој тарифен број ако нив

непосредно од производителот ги набавуваат индустриски и занаетчиски претпријатија со средства во општествена сопственост заради вградување во машини и уреди односно моторни возила, под условите од општата забелешка 6 кон делот II на Тарифата.“;

3) во тар. број 64 по забелешката 3 се додава нова забелешка 4, која гласи:

„4) Не се плаќа данок според точката 2 на овој тарифен број на прометот на силикатни емајли кога производителите ги употребуваат за емајлирање и кога непосредно од производителот ги набавуваат индустриски и занаетчиски претпријатија со средства во општествена сопственост заради емајлирање садови и други производи, под условите од општата забелешка 6 кон делот II на Тарифата.“;

4) во тар. број 80 на крајот на наведувањето на производителите што се изземени од плаќање данок, по зборот: „желатин“ точката се заменува со точка и заширка и се додаваат зборовите:

„течен сулфур диоксид;
магнезиум сулфат.“

5) во тар. број 90 во точката 2 стопата: „58%“ се заменува со стопата: „45%“;

6) тар. број 92 се брише;

7) тар. број 98 се менува и гласи:

„98 Други тенки хартии:

1) сурова хартија за карбон — — —	14%
2) сурова хартија за индиго — — —	18%
3) други тенки хартии од крпи, конфекциска бојосана хартија и обични тенки хартии — — — — —	25%“.

Член 2

Одредбата на точката 1 на членот 1 од оваа уредба се применува од денот од кој производителите, врз основа на известување добиено од Сојузниот завод за цени, ќе пристапат кон продавање на производителите од тар. број 5 по нови намалени цени.

Член 3

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Р. п. бр. 68

19 мај 1965 година

Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Петар Стамболиќ, с. р.

442.

Врз основа на членот 10 став 3 и членот 77 од Основниот закон за електростопанството („Службен лист на СФРЈ“, бр. 17/65), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ТАРИФНИОТ СИСТЕМ ЗА ПРОДАЖБА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

I. Општи одредби

Член 1

Со оваа уредба се утврдуваат основните тарифни елементи за пресметување на електричната енергија што електростопанските претпријатија (во понатамошниот текст: испорачувачот) им ја продаваат на други електростопански претпријатија и потрошувачи на електрична енергија, како и начинот на применувањето на тие елементи.

Член 2

Купувачи на електрична енергија, во смисла на оваа уредба, се:

- 1) електростопанските претпријатија во чија дејност спаѓа пренесувањето на електрична енергија;
- 2) потрошувачите на преносната мрежа;
- 3) електростопанските претпријатија што се занимаваат со дистрибуција на електрична енергија (дистрибутивни претпријатија);
- 4) потрошувачите на мрежата на дистрибутивните претпријатија.

Член 3

- Купувачите му го плаќаат на испорачувачот:
- 1) основниот придонес за пресметковна сила;
 - 2) преземената работна енергија;
 - 3) прекумерно преземената реактивна енергија.

Член 4

Основниот придонес за пресметковна сила се плаќа според врвното оптоварување во киловати (kW).

Износот на основниот придонес за пресметковна сила се добива со множење на соодветниот тарифен став за тој придонес со бројот на киловатите (kW) врвно оптоварување.

Член 5

Врвно оптоварување на купувачот е најголемо оптоварување до кое ќе дојде во време од 15 минути во текот на месечниот пресметковен период.

Ако од технички причини не е можно да се утврдува најголемото оптоварување од 15 минути, испорачувачот и купувачот можат да договорат врвното оптоварување на купувачот да биде еднакво со најголемото оптоварување до кое ќе дојде во време од 1 час во текот на месечниот пресметковен период, наголемено за процентот кој се утврдува така што зголеменото најголемо часовно оптоварување ќе се сведе на 15-минутно најголемо оптоварување. Овој процент се утврдува со договор помеѓу испорачувачот и купувачот.

Ако мерењето на врвното оптоварување на купувачот се врши на повеќе места за мерење, вкупното врвно оптоварување се добива со собирање на врвните оптоварувања на сите места за мерење. На барање на купувачот испорачувачот ќе му го утврдува вкупното врвно оптоварување со собирање на истовремени оптоварувања, ако постои можност за нивното објективно утврдување.

Член 6

Износот што го плаќа купувачот за преземената работна енергија се добива со множење на соодветниот тарифен став за единица работна енергија со бројот на преземените киловат-часови (kWh).

Член 7

Износот што го плаќа купувачот за прекумерно преземената реактивна енергија се добива со множење на соодветниот тарифен став за прекумерно преземен киловар-час (kVArh) со бројот на киловар-часовите на прекумерно преземена реактивна енергија.

Прекумерно преземена реактивна енергија е позитивна разлика помеѓу фактично преземената реактивна енергија и реактивната енергија која му одговара на факторот на сила $\cos \varphi = 0,90$, т.е. преземената реактивна енергија над износот од 48% од преземената работна енергија.

Член 8

При пресметувањето на основниот придонес за пресметковна сила, преземената работна енергија и прекумерно преземената реактивна енергија, деловите од киловат, киловат-час и киловар-час се заокружуваат на цели броеви, и тоа на тој начин што дел од 0,5 или поголем се заокружува на повисок цел број, а дел до 0,5 — на понизок цел број.

Член 9

Според напонот на електричната енергија на местото на предавањето, постои:

- 1) тарифа за висок напон;
- 2) тарифа за низок напон.

Како висок напон се подразбира напонот од 1 киловолт (kV) или повисок, а под низок напон — напонот под 1 киловолт (kV).

Член 10

Место на предавањето на електрична енергија е место на кое купувачот ја презема од испорачувачот таа енергија.

Местото на предавањето се наоѓа, по правило, таму каде што е границата помеѓу основните средства на испорачувачот и основните средства односно имотот на купувачот.

Член 11

Место за мерење е место на кое се мери електричната енергија што купувачот ја презема од испорачувачот.

Местото за мерење се наоѓа, по правило, на местото на предавањето.

На едно место на предавањето може да има повеќе места за мерење.

Член 12

Ако на границата на основните средства на испорачувачот и основните средства односно имотот на купувачот од технички причини не се мери електричната енергија, местото на предавањето се наоѓа:

- 1) за потрошувачите приклучени на низок напон — на местото за мерење;
- 2) за другите купувачи — на местото што со договор ќе го определат испорачувачот и купувачот.

Член 13

Ако еден потрошувач презема електрична енергија на повеќе места на предавањето од разни напонски места (трансформатори и сл.), испорачаната електрична енергија се пресметува одвоено за секој место на предавањето.

По исклучок од ставот 1 на овој член, сета испорачана електрична енергија за потребите на потрошувачевите објекти што се наоѓаат на еден градежен комплекс во исто место, се пресметува заедно, без оглед на бројот на местата на предавањето.

Член 14

Тарифните ставови за основниот придонес за пресметковна сила, за преземена работна енергија и за прекумерно преземена реактивна енергија можат да се определуваат различно — според сезоната, времето на денот, напонот, зоната и степенот на тарифата.

Член 15

Тарифните ставови според сезоната се:

- 1) пониски сезонски ставови;
- 2) повисоки сезонски ставови.

Член 16

По пониските сезонски ставови на купувачот му се пресметува електричната енергија најмалку во осум месечни пресметковни периоди, а по повисоките сезонски ставови најмногу во четири месечни пресметковни периоди.

Месечните пресметковни периоди во кои ќе се применуваат пониските односно повисоките сезонски ставови во тарифата за висок напон ги определува Собранието на Заедницата на југословенското електростопанство, со тоа пониските сезонски ставови да се применуваат во март, април, мај и јуни, а повисоките — во септември и октомври.

Месечните пресметковни периоди во кои ќе се применуваат пониските односно повисоките сезонски ставови во тарифата за низок напон, ги определува испорачувачот.

Пресметковниот период во кој се применуваат повисоки сезонски ставови може да трае најмногу онолку дена колку дена има во месеците што се опфатени со тој период.

Член 17

Тарифните ставови според времето на денот се:

- 1) поголеми дневни ставови;
- 2) помали дневни ставови.

По поголемите дневни ставови се пресметува електричната енергија испорачана во времето на поголемо оптоварување, најмногу до 12 часа дневно.

По помалите дневни ставови се пресметува електричната енергија испорачана во времето на помало оптоварување, за време на другите часови.

Часовите за кои се пресметува електричната енергија по поголеми дневни ставови за продажба на преносната мрежа, ги утврдува Собранието на Заедницата на југословенското електростопанство.

Часовите за кои се пресметува електричната енергија по поголеми дневни ставови за продажба на дистрибутивната мрежа, ги утврдува испорачувачот.

По исклучок од ст. 2 и 3 на овој член, електричната енергија на висок напон испорачана во неделите и на дните на државни празници се пресметува по помали дневни ставови.

По помалите дневни ставови се пресметува електричната енергија испорачана во часовите за кои важат тие тарифни ставови, само кога таа испорака се мери одвоено. Во противно, вкупно испорачаната електрична енергија се пресметува по поголемите дневни ставови.

Член 18

Ако во тарифата на испорачувачот тарифните ставови се разликуваат по зони, зоните и нивните граници ги определува испорачувачот зависно од различните трошоци на снабдувањето на зоните.

Член 19

Испорачувачот ја определува тарифата за продажба на електричната енергија на купувачите со општ акт во согласност со законот, одредбите на оваа уредба и други важечки прописи.

Општиот акт од ставот 1 на овој член и измените на тој акт испорачувачот е должен да ги објави во дневниот печат или на друг погоден начин.

Член 20

Ако испорачувачот го измени општиот акт од членот 19 став 1 на оваа уредба, тој е должен да ги извести за тоа потрошувачите најдоцна на 30 дена а другите купувачи најдоцна на 60 дена пред почетокот на применувањето на тој општ акт и да ги повика заради склучување нов договор за купопродажба на електрична енергија.

По изменетиот општ акт од членот 19 став 1 на оваа уредба испорачувачот е должен да им ја пресметува електричната енергија на купувачите приклучени на висок напон, од денот на почетокот на применувањето на тој акт.

На потрошувачите на електрична енергија на низок напон испорачувачот ќе им ја пресметува по изменетиот општ акт испорачаната електрична енергија по првото читање на мерните уреди што ќе биде извршено по денот на почетокот на применувањето на тој акт.

Член 21

Ако купувачот се изјаснил во поглед напонот и степенот во рокот од членот 20 став 1 на оваа уредба, испорачувачот ќе му го врши пресметувањето по избраната тарифа и степен од денот на почетокот на применувањето на изменетиот општ акт.

Ако купувачот во поглед на напонот и степенот се изјаснил по рокот од членот 20 став 1 на оваа уредба, испорачувачот ќе му го врши пресметувањето по избраната тарифа и степен од наредниот пресметковен период.

Ако испорачувачот го измени општиот акт, а купувачот во рокот од членот 20 став 1 на оваа уредба не склучи со него договор, испорачувачот ќе му ја пресметува на купувачот испорачаната електрична енергија по тарифата за ист напон и ист тарифен степен како и порано, или по тарифата за електрична енергија од соодветен напон и по тарифниот степен што тој по свој избор ќе го определи.

Член 22

Ако со општиот акт од членот 19 став 1 на оваа уредба не се определени месеци во кои ќе се применуваат пониските односно повисоките сезонски ставови, испорачувачот е должен да го извести купувачот за денот на преминување од пониските сезонски ставови на повисоките најдоцна на 30 дена пред тоа преминување. При преминувањето од повисоките сезонски ставови на пониските, испорачувачот може спогодбено со купувачот да го скрати рокот за известување.

II. Одредбите за тарифата за висок напон**Член 23**

Тарифата за висок напон има два тарифна степена:

- 1) I тарифен степен;
- 2) II тарифен степен.

Тарифниот став за основниот придонес за пресметковна сила во I степен е поголем од тарифниот став во II степен, а тарифниот став за работната и реактивната енергија во I степен е помал од тарифниот став во II степен.

Член 24

Ако според одредбите на оваа уредба има право на избор на тарифа за висок напон во поглед на редот на напонот и тарифниот степен, купувачот може тој избор да го изврши при барањето на приклучокот, а ако е веќе приклучен може да бара измена на тарифата во поглед на редот на напонот односно тарифниот степен најдоцна до 1 декември текуштата година за наредната година.

Член 25

Тарифата за висок напон има:

- 1) тарифни ставови за напон од редот 10 kV, по кои се пресметува електричната енергија испорачана на местата на предавањето од номинален напон од 1 kV до 20 kV заклучно;
- 2) тарифни ставови за напон од редот 35 kV, по кои се пресметува електричната енергија испорачана на местата на предавањето од номинален напон над 20 kV — до под номинален напон од 110 kV;
- 3) тарифни ставови за напон од редот 110 kV, по кои се пресметува електричната енергија испорачана на местата на предавањето од номинален напон од 110 kV или повисок.

Ако мерењето се врши на напон од ред понизок односно повисок од напонот на местото на предавањето, испорачаната електрична енергија се пресметува по тарифните ставови што важат за напонот на местото на предавањето, зголемени односно намалени на начинот утврден со договорот склучен помеѓу испорачувачот и купувачот.

Член 26

За испорака на електрична енергија на преносната мрежа се утврдуваат тарифните ставови за напон од редот 110 kV и за напон од редот 35 kV.

По исклучок од членот 25 став 2 на оваа уредба, ако електричната енергија се испорачува на преносната мрежа на напон од ред понизок од 35 kV, измерените пресметковни големини можат да се зголемят за процент така што зголемените пресметковни големини да се сведат на напон од редот 35 kV.

Процентот од ставот 2 на овој член се утврдува со договор помеѓу испорачувачот и купувачот.

Пресметковните големини утврдени на начинот од ставот 2 на овој член се пресметуваат по тарифните ставови за напон од редот 35 kV.

Член 27

Основниот придонес за пресметковна сила му се пресметува на купувачот по соодветниот тарифен став за тој придонес според постигнатото врвно оптоварување.

Ако врвното оптоварување постигнато во време на примената на помалиот дневен став е поголем од врвното оптоварување постигнато во време на примената на поголемиот дневен став, врвното оптоварување постигнато во време на примената на поголемиот дневен став се пресметува по тарифниот став за пресметковна сила, а разликата помеѓу врвното оптоварување постигнато во време на примената на помалиот дневен став и врвното оптоварување постигнато во време на примената на поголемиот дневен став се пресметува по тарифниот став за пресметковна сила намален за договорениот процент.

Член 28

Со купувачот на кој посебно му се утврдува врвното оптоварување за време од 5 часови за кое се применуваат поголеми дневни ставови, во кое време се појавува врвното оптоварување на постројките на испорачувачот, испорачувачот може да договори да не му го пресметува на купувачот пречекорувањето на тоа врвно оптоварување во друго време на денот за кое се применуваат поголеми дневни ставови, ако тоа пречекорување е помало од силата утврдена со договорот.

Член 29

Во месечниот пресметковен период во кој со дејствие на испорачувачот, или поради дефект на постројките на купувачот предизвикан со виша сила, или поради дефект на постројките на испорачувачот, користењето на електрична енергија биде ограничено подолго од 24 часа непрекинато, односно 2 или повеќе пати во месецот по 1 час или повеќе, врвното оптоварување во времето на траењето на тоа организување ќе се утврди посебно. Во тој случај, при пресметувањето на основниот придонес за пресметковна сила врвното оптоварување постигнато во текот на месечниот пресметковен период ќе се намали за разликата помеѓу тоа врвно оптоварување и врвното оптоварување постигнато во текот на ограничувањето во тој период, и тоа сразмерно со бројот на деновите во кои испораката на електрична енергија била ограничена.

Ако во текот на месечниот пресметковен период се менува обемот на ограничувањето, ќе се постапи согласно со одредбата на ставот 1 од овој член.

Член 30

Испорачувачот на барање на купувачот што има сопствена електрана ќе договори посебен начин на пресметување на основниот придонес за пресметковна сила во месеците кога ќе настапи дефект или прекин на работата на електраната на купувачот.

Член 31

На купувачот кој во време на примената на поголеми дневни ставови ќе преземе помалку реактивна енергија од количината која му одговара на факторот на сила $\cos \varphi = 0,90$, а на кој работната и реактивната енергија му се мерат одвоено за времето на примената на поголеми дневни ставови и за времето на примената на помали дневни ставови, испорачувачот може со договор да му ја признае вредноста на непреземените киловар-часови (kVAh) во времето на примената на поголеми дневни ставови, и тоа по тарифните ставови утврдени за прекумерно преземената реактивна енергија.

Член 32

Ако преку мерните уреди на еден потрошувач приклучен на висок напон се снабдува со електрична енергија друг потрошувач (индиректен потрошувач), потрошувачката на електрична енергија на потрошувачот приклучен на висок напон кај кого се сместени мерните уреди, при пресметувањето се намалува за количината на електрична енергија што ја потрошил индиректниот потрошувач.

Во случајот од ставот 1 на овој член на потрошувачот приклучен на висок напон му се намалува количината на измерените киловати, киловат-часови и киловар-часови, на начинот што меѓусебно ќе го договорот испорачувачот и потрошувачот.

Член 33

По исклучок од членот 19 на оваа уредба, испорачувачот може со купувачот приклучен на висок напон, што има своја термоелектрана чии трошоци на гориво по киловат-час се пониски од цената на електричната енергија која би се постигнала со примена на определени тарифни ставови за таа енергија, да склучи договор за испорака на повсемеми вишоци електрична енергија по тарифни ставови пониски од оние определени во општиот акт. Договорените тарифни ставови ќе се применуваат

само на оној дел од зголемената испорака за кој купувачот во тој период ќе го намали производството на електрична енергија во својата термоелектрана.

З ради искористување повремено вишоци на електрична енергија испорачувачот може по тарифните ставови пониски од определените да испорачува електрична енергија над договорената количина.

Ако е начинот на испораката на електрична енергија на висок напон на одделен купувач во поглед на ограничувањето на таа испорака или користењето на врвна сила посебно поволен за испорачувачот, испорачувачот може со односниот купувач да договори посебен попуст за така испорачаната електрична енергија.

Член 34

На дистрибутивно претпријатие што електрична енергија презема на повеќе места на предавањето, а кое на сите места на предавањето нема броила за мерење на количините преземени во време на примената на поголеми дневни ставови односно од количините преземени во време на примената на помали дневни ставови испорачувачот ќе ја пресметува електричната енергија вкупно испорачана во еден месечен пресметковен период откако ќе изврши делба на испорачаната електрична енергија на време на примената на поголеми дневни ставови и време на примената на помали дневни ставови.

Делбата на вкупно испорачаните количини електрична енергија ќе се изврши сразмерно со испорачаните количини на електрична енергија во времето на примената на поголеми дневни ставови и во времето на примената на помали дневни ставови, пресметани за едно или повеќе места на предавањето преку кои дистрибутивното претпријатие постојано презема повеќе од 75% од вкупната електрична енергија. Овие места на предавањето со договор ги определуваат испорачувачот и дистрибутивното претпријатие.

Член 35

Испорачувачот и дистрибутивното претпријатие можат, по исклучок од одредбата на членот 5 став 3 на оваа уредба, да договорат врвното оптоварување на дистрибутивното претпријатие да се утврдува така, што вкупно испорачаните количини на електрична енергија (kWh) да се поделат со бројот на часовите на користење на врвното оптоварување, постигнати на местата на предавањето од членот 34 став 2 на оваа уредба. Бројот на часовите на користење врвно оптоварување се добива така што предадените количини електрична енергија ќе се поделат со врвното оптоварување на тие места на предавањето.

Член 36

На местата на предавањето каде не се мери реактивната енергија испорачана на дистрибутивното претпријатие, се утврдува количината на реактивна енергија со помош на $I_g \varphi$ постигнато во месечниот пресметковен период на овие места каде што се мери реактивната енергија.

Член 37

На купувач кој презема електрична енергија на два напона од различен ред, и на кој врвното оптоварување му се утврдува збирно, ќе му се подели постигнатото врвно оптоварување на напон од еден и друг ред, сразмерно со количините на работна енергија преземени на едниот и другиот ред на напонот.

Член 38

Ако испораката на електрична енергија на купувачот приклучен на висок напон му биде ограничена од страна на испорачувачот во период на применување на пониски сезонски ставови, испорачувачот ќе му пресмета по пониските сезонски ставови онолку електрична енергија испорачана

во периодот на применувањето на повисоките сезонски ставови, колку поради тоа ограничување била испораката намалена.

III. Одредби за тарифата за низок напон

Член 39

Тарифата за низок напон се применува:

1) на потрошувачите приклучени на низок напон;

2) на потрошувачите приклучени на висок напон што не ќе склучат договор со испорачувачот за применување на тарифата за висок напон, или ќе склучат договор со испорачувачот испорачаната енергија да им ја пресметува по тарифата за низок напон.

Член 40

Тарифата за низок напон има два тарифна степена:

- 1) I тарифен степен;
- 2) II тарифен степен.

За работна енергија тарифниот став во I тарифен степен е помал од тарифниот став во II тарифен степен.

Член 41

Потрошувачот избира I или II тарифен степен. Ако потрошувачот во пријавата не го избере тарифниот степен, испорачувачот ќе му го определи оној тарифен степен за кој смета дека е поволен за потрошувачот.

Потрошувачот има право во секое време да бара измена на тарифниот степен, но само еднаш во календарската година.

Испорачувачот може да го распореди потрошувачот во II тарифен степен ако потрошувачот не му овозможи утврдување на врвното оптоварување. По изменетиот тарифен степен, потрошената електрична енергија ќе се пресметува почнувајќи од наредниот пресметковен период.

Член 42

Основниот придонес за пресметковна сила за I тарифен степен се пресметува месечно според врвното оптоварување во киловати, што е утврдено со мерен уред или со уред што го спречува пречекорувањето на договореното оптоварување. За секое место за мерење се пресметува најмалку 1 киловат.

Основниот придонес за пресметковна сила за II тарифен степен се пресметува само за 1 киловат. Ако врвното оптоварување на потрошувачот се утврдува во киловолт-ампери (kVA), при пресметувањето се зема односот $1 \text{ kVA} = 1 \text{ kW}$.

Ако врвното оптоварување на потрошувачот се утврдува во ампери (A), врвното оптоварување во kVA се добива врз основа на номиналниот напон на местото каде тој уред е вграден.

Тарифните ставови за основниот придонес за пресметковна сила се исти без оглед на сезоната.

На потрошувачот чија потрошувачка во време на помала тарифа надминува 50% од неговата вкупна потрошувачка, испорачувачот ќе му го засмета основниот придонес за вкупната сила според тарифниот став намален за 50%.

Член 43

Ако врвното оптоварување не се мери, промената на врвното оптоварување што ќе настапи во првата половина на пресметковниот период, се зема предвид при пресметувањето на основниот придонес за пресметковна сила за тој пресметковен период. Промените што ќе настапат во втората половина на пресметковниот период, ќе се земат предвид при пресметувањето на основниот придонес за наредниот пресметковен период.

Член 44

На потрошувач кај кого врвното оптоварување се утврдува во киловолт-ампери или во ампери, испорачувачот не му ја засметува прекумерно потрошената реактивна енергија.

Член 45

Ако потрошувачот не располага со броило за мерење на потрошената реактивна енергија, потрошената реактивна енергија се утврдува со помош на привремено вградени броила за реактивна енергија или на друг начин.

Повремено мерење врши испорачувачот по своето наоѓање или на барање на потрошувачот. Времето на мерењето го определува испорачувачот и тоа мора да трае најмалку 24 часа.

Потрошената реактивна енергија утврдена со повремено мерење се смета како просечна потрошувачка на реактивна енергија по киловат-час — до повторното мерење, и врз основа на тој просек се пресметува потрошената реактивна енергија од првиот ден на пресметковниот период во кој е извршено мерењето до првиот ден на пресметковниот период во кој ќе се изврши ново мерење.

Член 46

По исклучок од одредбите на членот 3 на оваа уредба, електричната енергија потрошена за јавно осветление на улици, плоштади и патишта и за осветление на улични излози и реклами може да се пресметува по просечна цена за киловат-час утврдена врз основа на тарифните ставови за основниот придонес, потрошената работна енергија и прекумерно потрошената реактивна енергија, како и врз основа на режимот на потрошувачката на електрична енергија.

Член 47

Од потрошувачот на кој испорачувачот му дал на користење двотарифен мерен уред, може испорачувачот да наплатува месечен надоместок на име закупнина за тој уред.

Месечниот износ на закупнината се определува според сложеноста на мерниот уред, а е составен дел од тарифата на испорачувачот.

IV. Посебни одредби за пресметување на испорачаната електрична енергија помеѓу електростопанските претпријатија**Член 48**

Одредбите на чл. 4 и 5 од оваа уредба не се применуваат на испораките на електрична енергија помеѓу електростопанските претпријатија во чија дејност спаѓа пренесувањето на електрична енергија.

Начинот за утврдување на пресметковната сила за испорака на електрична енергија од ставот 1 на овој член се определува со договор помеѓу електростопанските претпријатија во чија дејност спаѓа пренесувањето на електрична енергија.

Член 49

Ако во општиот акт на испорачувачот тарифните ставови се разликуваат и по зони, тарифните ставови за задолжителна испорака на електрична енергија според годишниот електроенергетски биланс на југословенското електростопанство се утврдуваат со пондерирање на тарифните ставови на испорачувачот за односниот пресметковен период, и тоа така што за секоја зона на испорачувачот тарифните ставови се множат со количините на електрична енергија испорачани на потрошувачите и дистрибутивните претпријатија.

Член 50

Пресметување на испорачаната електрична енергија вон од задолжителните испораки според годишниот електроенергетски биланс на југословенското електростопанство помеѓу електростопанските претпријатија во чија дејност спаѓа пренесувањето на електрична енергија може да се врши по посебно договорените тарифни ставови.

Член 51

Електростопанското претпријатие преку чии постројки се врши транзит на електрична енергија има право на надоместок за услуга на транзит.

Надоместокот за услуга на транзит опфаќа дел од трошоците на работењето и доходот за користење на преносните постројки преку кои се врши транзитот.

Надоместокот за услуга на транзит се утврдува со договор.

Член 52

Надоместокот на трошоците за регулирање на фреквенцијата и силата, производството на реактивна енергија и користењето на акумулациите се регулира со договор помеѓу електростопанските организации.

Член 53

Пресметувањето на увезената и извезената електрична енергија се регулира со договор помеѓу електростопанските организации.

V. Преодни и завршни одредби**Член 54**

По исклучок од членот 5 став 3 на оваа уредба, на дистрибутивното претпријатие како купувач и потрошувачот врз кој не е применуван Правилникот за тарифниот систем за продажба на електрична енергија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 30/63 и 30/64), а кај кои не постои можност за мерење на вкупното врвно оптоварување, испорачувачот при применувањето на тарифата за висок напон, вкупното врвно оптоварување во период до 31 декември 1968 година ќе го утврдува со собирање на истовремени часовни оптоварувања добиени со часовно читање на броилото.

Член 55

По исклучок од членот 5 на оваа уредба, на потрошувачот на низок напон кој има повеќе трошила а нема уред за утврдување на врвното оптоварување, во периодот до 31 декември 1968 година ќе му се утврдува врвното оптоварување со тарифни киловати.

Тарифните киловати за приклучени мотори и апарати, за јавно осветление на улици, плоштади и патишта и за осветление на улични излози и реклами се определуваат според номиналната сила на тие мотори, апарати и светилки, а тарифните киловати за осветление на простории — според тарифни единици.

Односот на тарифните единици и тарифните киловати го определува испорачувачот.

Член 56

Ако потрошувачот има само едно трошило (мотор, апарат, и сл.) од членот 55 став 2 на оваа уредба, бројот на тарифните киловати е еднаков со номиналната сила на тоа трошило. Ако потрошувачот има повеќе трошила, бројот на тарифните киловати е еднаков со збирот на номиналната сила на најсилното трошило, две третини од номиналната сила на трошилото следно по јачина на силата и една третина од номиналните сили на другите трошила.

Ако со посебни технички уреди се оневозможени истовремена употреба на сите трошила на потрошувачот, испорачувачот и потрошувачот спогодбено ќе ги определат трошилата според кои ќе се утврди бројот на тарифните киловати.

Ако е номиналната сила на приклучените трошила изразена во коњски сили (KS), при пресметувањето се зема дека е $1 \text{ KS} = 0,75 \text{ kW}$

Тарифен киловат за јавно осветление на улици, плоштади и патишта и за осветление на улични излози и реклами се секој започнати 1000 вати (W) на сите приклучени светилки за такво осветление.

Член 57

По исклучок од членот 56 став 1 на оваа уредба, тарифните киловати нема да се пресметуваат посебно:

1) за трошила чија вкупна номинална сила е помала од 500 вати, ако тие трошила се наоѓаат во

простории за кои се утврдуваат тарифните единици;

2) за сите трошила што се во станови и служат за потребите на домаќинствата.

Член 58

Тарифна единица за осветление на просториите во домаќинствата е секоја електрифицирана станбена просторија во површина од најмалку 6 m².

Кујна, без оглед на нејзината површина, претставува една тарифна единица.

Како тарифни единици не се сметаат станбени простории со површина помала од 6 m², одници, претсобја, остави, отворени веранди, скалишта, бањи, клозети, визби, перални, шупи за огрев, тавани и слични простории, гаражи и стопански простории на домаќинствата (амбари, спремништа, штали и сл.), ако овие простории се користат според нивната намена.

Тарифни единици за осветление на другите простории се:

1) секои започнати 20 m² вкупна површина на продавници, работилници, канцеларии, чекални, хотелски или болеснички соби, домови за живеење, ординации, училиници, касарни и други слични простории;

2) секои започнати 60 m² вкупна површина на сали, зборници, складови и слични простории;

3) секои започнати 100 m² вкупна површина на штали, визби, скалишта, одници и слични простории.

Член 59

Испорачувачот е должен најдоцна на 10 дена пред почетокот на применувањето на првиот општ акт донесен според членот 19 од оваа уредба, да го запознае купувачот со неговата содржина и да го повика на склучување нов договор за купопродажба на електрична енергија.

Член 60

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува од 1 јули 1965 година.

Р. п. бр. 70

19 мај 1965 година

Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Нестар Стамболиќ, с. р.

443.

Врз основа на членот 4 од Уредбата за издатоците за службени патувања во странство што на сојузните органи на управата им се признаваат во материјални трошоци („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/65), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ИЗНОСИТЕ НА ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНО ПАТУВАЊЕ ВО СТРАНСТВО ШТО НА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ НА УПРАВАТА ИМ СЕ ПРИЗНАВААТ ВО МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ

1. Надоместоците за дневници што на сојузните органи на управата им се признаваат во материјални трошоци при службено патување во одделни странски земји изнесуваат по групите на работни места, до:

за Авганистан:

I група работни места	19 пресм. долари
II „ „ „	18 „ „
III „ „ „	17 „ „
IV „ „ „	15 „ „

за Австралија:

I група работни места	6,5 англ. фунти
II „ „ „	6 „ „
III „ „ „	5,5 „ „
IV „ „ „	5 „ „

за Австрија:

I група работни места	450 австр. шилинзи
II „ „ „	400 „ „
III „ „ „	350 „ „
IV „ „ „	230 „ „

за Албанија:

I група работни места	15 пресм. долари
II „ „ „	14 „ „
III „ „ „	12 „ „
IV „ „ „	10 „ „

за Алжир:

I група работни места	22 пресм. долари
II „ „ „	18 „ „
III „ „ „	16 „ „
IV „ „ „	14 „ „

за Аргентина:

I група работни места	20 САД долари
II „ „ „	17 „ „
III „ „ „	15 „ „
IV „ „ „	12 „ „

за Белгија:

I група работни места	900 белг. франци
II „ „ „	800 „ „
III „ „ „	700 „ „
IV „ „ „	600 „ „

за Боливија:

I група работни места	20 САД долари
II „ „ „	17 „ „
III „ „ „	15 „ „
IV „ „ „	12 „ „

за Бразил:

I група работни места	16 САД долари
II „ „ „	14 „ „
III „ „ „	12 „ „
IV „ „ „	10 „ „

за Бугарија:

I група работни места	12 пресм. долари
II „ „ „	11 „ „
III „ „ „	10 „ „
IV „ „ „	9 „ „

за Бурма:

I група работни места	7 англ. фунти
II „ „ „	6,5 „ „
III „ „ „	6 „ „
IV „ „ „	5 „ „

за Венецуела:

I група работни места	24 САД долари
II „ „ „	21 „ „
III „ „ „	18 „ „
IV „ „ „	15 „ „

за Гана:

I група работни места	8 ган. фунти
II „ „ „	8 „ „
III „ „ „	7 „ „
IV „ „ „	7 „ „

за Гвинеја:

I група работни места	6.300 гв. франци
II „ „ „	6.300 „ „
III „ „ „	5.300 „ „
IV „ „ „	5.300 „ „

за ДР Германија:

I група работни места	15 пресм. долари
II „ „ „	14 „ „
III „ „ „	12 „ „
IV „ „ „	11 „ „

за СР Германија:

I група работни места	60 марки
II " " "	50 "
III " " "	45 "
IV " " "	35 "

за Грција:

I група работни места	400 драхми
II " " "	350 "
III " " "	300 "
IV " " "	250 "

за Данска:

I група работни места	120 дан. круни
II " " "	100 " "
III " " "	80 " "
IV " " "	65 " "

за Етиопија:

I група работни места	15 САД долари
II " " "	14 " "
III " " "	13 " "
IV " " "	12 " "

за Замбија:

I група работни места	8 англ. фунти
II " " "	8 " "
III " " "	7 " "
IV " " "	7 " "

за Израел:

I група работни места	55 израел. фунти
II " " "	50 " "
III " " "	45 " "
IV " " "	40 " "

за Индија:

I група работни места	95 рупии
II " " "	90 " "
III " " "	80 " "
IV " " "	70 " "

за Индонезија:

I група работни места	8 англ. фунти
II " " "	8 " "
III " " "	7 " "
IV " " "	6 " "

за Ирак:

I група работни места	9 ирачки динари
II " " "	7 " "
III " " "	6 " "
IV " " "	6 " "

за Иран:

I група работни места	20 САД долари
II " " "	17 " "
III " " "	15 " "
IV " " "	13 " "

за Исланд:

I група работни места	17 САД долари
II " " "	16 " "
III " " "	15 " "
IV " " "	14 " "

за Италија:

I група работни места	10.000 итал. лири
II " " "	8.500 " "
III " " "	7.500 " "
IV " " "	6.500 " "

за Јапонија:

I група работни места	22 САД долари
II " " "	19 " "
III " " "	17 " "
IV " " "	14 " "

за Јемен:

I група работни места	18 САД долари
II " " "	16 " "
III " " "	15 " "
IV " " "	14 " "

за Јордан:

I група работни места	18 САД долари
II " " "	16 " "
III " " "	15 " "
IV " " "	14 " "

за Јужноафричка Унија:

I група работни места	5 англ. фунти
II " " "	4,5 " "
III " " "	4 " "
IV " " "	3,5 " "

за Камбоџа:

I група работни места	30 пресм. долари
II " " "	26 " "
III " " "	23 " "
IV " " "	23 " "

за Канада:

I група работни места	22 канад. долари
II " " "	19 " "
III " " "	16 " "
IV " " "	14 " "

за Кенија:

I група работни места	7 англ. фунти
II " " "	7 " "
III " " "	6 " "
IV " " "	6 " "

за Кина:

I група работни места	5 пресм. англ. фунти
II " " "	4,5 " " "
III " " "	4,5 " " "
IV " " "	4 " " "

за Кипар:

I група работни места	5 англ. фунти
II " " "	4,5 " "
III " " "	4 " "
IV " " "	3,5 " "

за Конго:

I група работни места	26 САД долари
II " " "	21 " "
III " " "	19 " "
IV " " "	14 " "

за Куба:

I група работни места	22 пресм. долари
II " " "	20 " "
III " " "	18 " "
IV " " "	16 " "

за Кувајт:

I група работни места	8,5 англ. фунти
II " " "	8 " "
III " " "	8 " "
IV " " "	7,5 " "

за Либија:

I група работни места	18 САД долари
II " " "	15 " "
III " " "	13 " "
IV " " "	11 " "

за Либија:

I група работни места	7 англ. фунти
II " " "	7 " "
III " " "	6 " "
IV " " "	6 " "

за Мали:

I група работни места	6.500 мал. франци
II " " "	6.500 " "
III " " "	5.500 " "
IV " " "	5.500 " "

за Мароко:

I група работни места	18 САД долари
II " " "	15 " "
III " " "	14 " "
IV " " "	12 " "

за Мексико:

I група работни места	20 САД долари
II " " "	16 " "
III " " "	14 " "
IV " " "	12 " "

за Монголија:

I група работни места	26 пресм. долари
II " " "	24 " "
III " " "	22 " "
IV " " "	20 " "

за Непал:

I група работни места	6,5 англ. фунти
II " " "	6 " "
III " " "	5,5 " "
IV " " "	4,5 " "

за Нигерија:

I група работни места	8 англ. фунти
II " " "	8 " "
III " " "	7 " "
IV " " "	7 " "

за Нов Зеланд:

I група работни места	5 англ. фунти
II " " "	4 " "
III " " "	3,5 " "
IV " " "	3,5 " "

за Норвешка:

I група работни места	100 норв. круни
II " " "	80 " "
III " " "	70 " "
IV " " "	60 " "

за ОАР:

I група работни места	8 египет. фунти
II " " "	7 " "
III " " "	6 " "
IV " " "	5 " "

за Обединетото Кралство Велика Британија и Северна Ирска:

I група работни места	7 англ. фунти
II " " "	6 " "
III " " "	5 " "
IV " " "	4 " "

за Пакистан:

I група работни места	7 англ. фунти
II " " "	6,5 " "
III " " "	6 " "
IV " " "	5,5 " "

за Парагвај:

I група работни места	22 САД долари
II " " "	18 " "
III " " "	15 " "
IV " " "	13 " "

за Перу:

I група работни места	22 САД долари
II " " "	18 " "
III " " "	15 " "
IV " " "	13 " "

за Полска:

I група работни места	16 пресм. долари
II " " "	15 " "
III " " "	13 " "
IV " " "	11 " "

за Португалија:

I група работни места	15 САД долари
II " " "	13 " "
III " " "	11 " "
IV " " "	10 " "

за Романија:

I група работни места	14 пресм. долари
II " " "	13 " "
III " " "	11 " "
IV " " "	10 " "

за Саудиска Арабија:

I група работни места	25 САД долари
II " " "	24 " "
III " " "	22 " "
IV " " "	21 " "

за Сенегал:

I група работни места	9 англ. фунти
II " " "	9 " "
III " " "	8 " "
IV " " "	8 " "

за Сирија:

I група работни места	18 САД долари
II " " "	15 " "
III " " "	13 " "
IV " " "	11 " "

за САД:

I група работни места	24 САД долари
II " " "	21 " "
III " " "	18 " "
IV " " "	15 " "

за Сомалија:

I група работни места	20 САД долари
II " " "	18 " "
III " " "	16 " "
IV " " "	14 " "

за СССР:

I група работни места	22 пресм. долари
II " " "	20 " "
III " " "	17 " "
IV " " "	14 " "

за Судан:

I група работни места	7,5 англ. фунти
II " " "	6,5 " "
III " " "	5,5 " "
IV " " "	4,5 " "

за Тајланд:

I група работни места	22 САД долари
II " " "	22 " "
III " " "	18 " "
IV " " "	18 " "

за Танзанија:

I група работни места	7 англ. фунти
II " " "	7 " "
III " " "	6 " "
IV " " "	6 " "

за Тунис:

I група работни места	7 туниски динари
II " " "	6,5 " "
III " " "	6 " "
IV " " "	5 " "

за Турција:

I група работни места	160 турски лири
II " " "	140 " "
III " " "	120 " "
IV " " "	100 " "

за Унгарија:

I група работни места	14 пресм. долари
II " " "	13 " "
III " " "	11 " "
IV " " "	10 " "

за Уругвај:

I група работни места	18 САД долари
II " " "	15 " "
III " " "	13 " "
IV " " "	11 " "

за Финска:

I група работни места	55 фински марки
II " " "	45 " "
III " " "	40 " "
IV " " "	35 " "

448.

Врз основа на членот 17 став 2 од Законот за сојузниот буџет за 1965 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 5/65), во согласност со сојузниот секретар за финансии, сојузниот секретар за земјоделство и шумарство пропишува

У П А Т С Т В О

ЗА ПОБЛИСКИТЕ УСЛОВИ И ЗА НАЧИНОТ НА КОРИСТЕЊЕ НА СРЕДСТВАТА НА СОЈУЗНИОТ БУЏЕТ ЗА 1965 ГОДИНА ЗА ВОДОСТОПАНСТВО

1. Средствата за водостопанство предвидени во сојузниот буџет за 1965 година во разделот 18, позиција 234, распоредна група 14-2-2 (во понатамошниот текст: средствата), чиј носител е Сојузниот секретаријат за земјоделство и шумарство (во понатамошниот текст: носителот на средствата), можат да се користат за намените од Програмата и претсметката на средствата за водостопанство на сојузниот буџет за 1965 година (во понатамошниот текст: Програмата) под условите и на начинот утврден со ова упатство.

2. Изведувачите на одделни работи ги определува носителот на средствата односно републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството врз кој е пренесено извршувањето на одделни работи.

3. Средствата може да ги користи носителот на средствата само за изведување на работите предвидени со Програмата за кои е донесена инвестициона програма и е изградена инвестициона техничка документација.

Инвестиционата техничка документација се состои, според природата на работите што се изведуваат, од деловите предвидени во членот 15 на Основниот закон за изградбата на инвестиционите објекти („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 45/61 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 5/65)

4. Заради определување на кои објекти предвидени со Програмата ќе се изведуваат работите во текуштата година, републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството ќе му достави на носителот на средствата по еден примерок:

1) на инвестиционата програма за секој објект предвиден со програмата за 1965 година;

2) на инвестиционата техничка документација за работите на објектот;

3) на одобрението за изградбата на објектот (чл. 19 до 26 од Основниот закон за изградбата на инвестиционите објекти).

Ако изведувањето на работите ќе трае повеќе од една година, републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството е должен на носителот на средствата, покрај инвестиционата техничка документација да му достави и извод од таа документација, кој ќе ги опфати само работите што ќе се изведуваат во односната година. Вредноста на работите во односната година не може да биде поголема од височината на средствата предвидени со Програмата за таа година.

Ако во текуштата година се продолжуваат работите чие изведување е започнато врз основа на одобрен главен проект, републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството ќе му поднесе на носителот на средствата наместо главен проект само извод од главниот проект. Овој извод содржи:

1) краток технички извештај;

2) прегледна ситуација;

3) податоци од предмерот и претсметката на работите на главниот проект, и тоа до височината на средствата предвидени со Програмата за 1965 година.

5. За работите на граничните токови и на граничните пресечени со хидросистеми, инвестиционата техничка документација се состои од главен проект прифатен од Постојаната мешана меѓународна хидротехничка комисија, под услов протоколите од нејзиното заседание да се одобрени од обеите влади.

6. За работите што ќе се изведуваат во режија изводот од точката 4 став 3 на ова упатство мора да содржи и пресметка на трошоците на режијата врз основа на која е пресметан калкулативниот фактор за нето платите, а со помош на кој се формира претсметковната продажна цена за одделни видови работи. Како трошоци на режијата се сметаат трошоците обусловени од видот и обемот на работите и од мерките за заштита при работата, како и обврските спрема општествената заедница. На товар на трошоците на режијата не можат да се набавуваат основни средства (возила, пловила, багери, булдожери, трактори, скрепери и др.).

Ако изведувачот на работите не ја наплатува режијата низ факторот, во претсметката мора да се предвиди посебна ставка за режијата која мора да се документира, а кон претсметката да се приложи и спецификацијата. Таа ставка на режијата носителот на средствата ја ревидира и ја одобрува заедно со претсметката на работите.

7. Инвестиционата техничка документација за работите чие изведување е предвидено со договор помеѓу носителот на средствата и републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството не може да се менува без одобрение на носителот на средствата. Измената се врши врз основа на образложено и документирано барање на републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството.

8. Во претсметката на трошоците на работите што ги изведува претпријатието или се изведуваат во режија, мораат одвоено да се искажат и да се образложат трошоците на експропријацијата и отштетата.

9. Носителот на средствата е должен да склучи договор со републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството за пренесување на извршувањето на работите врз тој орган.

Договорот за секој одделен објект мора, покрај другото, да содржи и одредби дека во вкупната претсметка на трошоците се содржани и трошоците на режијата за организација на извршувањето на работите, контрола, постојан технички надзор, технички преглед, конечна пресметка на работите со изведувачот (колаудација) и трошоците на банката.

Претсметката на трошоците за објектите од ставот 2 на оваа точка ја составува републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството. Таа претсметка ја одобрува носителот на средствата.

10. По склучениот договор со носителот на средствата, републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството ќе склучи со непосредниот изведувач на работите договор за изведување на работите предвидени со Програмата. Овој договор републичкиот орган на управата надлежен за водостопанство е должен да му го достави на согласност на носителот на средствата.

Износот за изведување на работите предвиден со договорот од ставот 1 на оваа точка не може да биде поголем од износот предвиден во Програмата за изведување на тие работи, а намален за износот на трошоците на режијата (точка 6) и за износот на трошоците за експропријација (точка 8) и трошоците на банката.

11. Републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството е должен за работите што се пренесени врз него:

1) да го организира нивното изведување;

2) да склучува договори за нивното изведување;

3) да врши надзор над изведувањето на работите;

4) да издава налози за исплата на привремени и окончани претсметковни ситуации;

5) да организира технички преглед и пресметување на извршените работи. За извршување на тие работи републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството формира комисија чиј еден член е претставник на носителот на средствата.

Републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството е должен при извршувањето на работите од ставот 1 на оваа точка да постапува според одредбите од чл. 13, 14, 16, 19, 20, 27, 29, 30, 31, 44, 46, 47, 48, 49, 52 и 54 од Основниот закон за изградбата на инвестиционите објекти.

12. Републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството може работите што се пренесени врз него да ги изведува во режија и по пат на водостопанската организација.

При извршувањето на работите од ставот 1 на оваа точка републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството мора да се придржува кон одредбите од чл. 13, 14, 16, 17, 20, 27, 28, 29, 30, 31, 57, 58 и 59 од Основниот закон за изградбата на инвестиционите објекти.

13. Републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството му доставува на носителот на средствата тримесечни извештаи за извршувањето на договорените работи, со назначување на количината на извршените работи и потрошокот на финансиските средства.

14. По потпишувањето на договорот со републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството носителот на средствата ќе му отвори на тој орган акредитиви посебно за секој објект предвиден со Програмата и со договорот.

15. По извршените работи, а најдоцна до 1 декември 1965 година, републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството е должен на носителот на средствата да му го правда потрошокот на средствата со поднесување на елаборати за конечната пресметка на работите (колаудационен елаборат со окончана сметка) на начинот предвиден со Основниот закон за изградбата на инвестиционите објекти. Кон елаборатот мора, покрај другото, да се приложи и решение за одобрена локација.

16. Носителот на средствата врши општ надзор над извршувањето на Програмата и над употребата на средствата предвидени со Програмата. За таа цел носителот на средствата може да формира стручна комисија која ќе изврши преглед на работите и ќе ја процени можноста за довршување на предвидените работи.

17. Носителот на средствата води евиденција за потрошените средства и евиденција за склучените договори.

Републичкиот орган на управата надлежен за водостопанството е должен за секој договорен објект да води посебна евиденција за извршените работи и за потрошените средства. Таква евиденција се води и кога се изведуваат работите во режија.

18. При употребата на средствата според Програмата носителот на средствата ќе се придржува кон одредбите од Основниот закон за финансирање на општествено-политичките заедници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 31/64) и другите важечки прописи што се однесуваат на користењето на буџетските средства.

19. На крајот на годината носителот на средствата составува завршна сметка.

20. Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

6 бр. 415-3-41
15 април 1965 година
Белград

Сојузен секретар
за земјоделство и шумарство,
Жоже Инголич, с. р.

449.

Врз основа на членот 29 став 3 од Законот за југословенските стандарди („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 16/60 и 30/62), директорот на Југословенскиот завод за стандардизација донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ОД ОБЛАСТА НА ИНДУСТРИЈАТА НА ОБУВКИ

1. Во југословенскиот стандард Обувки со вулканизирани долни делови — JUS G.B2.200, што е донесен со Решението за југословенските стандарди од област ана индустријата на обувки („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 15/61 и 6/63), во точката 7. 2 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Према споразуму закљученом измеѓу купца и произвођача сваки пар обуће без тврдица (штајф-капна) и лубова (опетника) може се паковати у кесе од пластичне масе које се затим скупно пакују у картонску кутију. Картонска кутија мора да садржи све ознаке прописане у тачки 7.1 овог стандарда.“

2. Ова решение влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 24-3287/1
12 мај 1965 година
Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Славољуб Виторовиќ, с. р.

450.

Врз основа на членот 14 став 3 и членот 15 од Законот за Народната банка на Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 12/65, гувернерот на Народната банка на Југославија донесува

ОДЛУКА

ЗА ВИСОЧИНАТА НА ЗАДОЛЖИТЕЛНАТА РЕЗЕРВА НА ДЕЛОВНИТЕ БАНКИ КАЈ НАРОДНАТА БАНКА НА ЈУГОСЛАВИЈА

1. Деловните банки се должни да држат задолжителна резерва кај Народната банка на Југославија во височината од 35% од нивните депозити по видување.

2. На штедните влогови по видување не се пресметува задолжителна резерва.

3. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

О. бр. 48
21 мај 1965 година
Белград

Народна банка на Југославија

Гувернер,
др Никола Миљаниќ, с. р.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Законот за измени и дополненија на Основниот закон за искористувањето на селскостопанското земјиште, објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/65, се поткраднале долу наведените грешки, та се дава

ИСПРАВКА

НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ИСКОРИСТУВАЊЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКОТО ЗЕМЈИШТЕ

Во членот 20 став 1 наместо зборовите: „му се поднесува на одобрение на околскиот народен од-“

за Франција:

I група работни места	90 нови. фр. франци
II " " "	80 " " "
III " " "	70 " " "
IV " " "	60 " " "

за Холандија:

I група работни места	55 хол. форинти
II " " "	50 " " "
III " " "	45 " " "
IV " " "	35 " " "

за Цејлон:

I група работни места	7 англ. фунти
II " " "	6,5 " " "
III " " "	5 " " "
IV " " "	5 " " "

за Чехословачка:

I група работни места	15 пресм. долари
II " " "	14 " " "
III " " "	12 " " "
IV " " "	11 " " "

за Чиле:

I група работни места	20 САД долари
II " " "	16 " " "
III " " "	14 " " "
IV " " "	12 " " "

за Швајцарија:

I група работни места	70 швајц. франци
II " " "	60 " " "
III " " "	55 " " "
IV " " "	45 " " "

за Шведска:

I група работни места	80 швед. круни
II " " "	70 " " "
III " " "	60 " " "
IV " " "	50 " " "

за Шпанија:

I група работни места	720 пезети
II " " "	660 " " "
III " " "	600 " " "
IV " " "	540 " " "

за другите земји на Јужна и Централна Америка:

I група работни места	22 САД долари
II " " "	18 " " "
III " " "	15 " " "
IV " " "	13 " " "

за неопфатените земји на Азија:

I група работни места	6 англ. фунти
II " " "	6 " " "
III " " "	5 " " "
IV " " "	5 " " "

за неопфатените земји на Африка:

I група работни места	8 англ. фунти
II " " "	8 " " "
III " " "	7 " " "
IV " " "	7 " " "

2. Ова решение влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Р. п. бр. 64
11 мај 1965 година
Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Петар Стамболиќ, с. р.

444.

Врз основа на членот 20 од Законот за Народната банка на Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 12/65), на предлог од Народната банка на Југославија, Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА СТОПАТА НА ИНТЕРЕСОТ НА КРЕДИТИТЕ ШТО НАРОДНАТА БАНКА НА ЈУГОСЛАВИЈА ИМ ГИ ДАВА НА ДЕЛОВНИТЕ БАНКИ

1. На кредитите што им ги дава на деловните банки, Народната банка на Југославија наплатува интерес по стопа од 6% годишно, сметајќи од денот на почетокот на користењето на кредитот.

На неискористениот износ на кредитите од ставот 1 на оваа точка Народната банка на Југославија наплатува од деловните банки интерес по стопа од 1% годишно.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Р. п. бр. 69
19 мај 1965 година
Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Петар Стамболиќ, с. р.

445.

Врз основа на точ. 5 и 6 од Одлуката за давање регрес за продадените и испорачани количини на огревни материјали за потребите на широка потрошувачка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/62 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 30/63, 44/63 и 28/64), во согласност со сојузниот секретар за финансии, сојузниот секретар за индустрија и трговија издава

Н А Р Е Д Б А

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА НАРЕДБАТА ЗА ПРИМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА ДАВАЊЕ РЕГРЕС ЗА ПРОДАДЕНИТЕ И ИСПОРАЧАНИ КОЛИЧИНИ ОГРЕВНИ МАТЕРИЈАЛИ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА ШИРОКАТА ПОТРОШУВАЧКА

1. Во Наредбата за примена на Одлуката за давање регрес за продадените и испорачани количини на огревни материјали за потребите на широка потрошувачка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 7/63 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/63 и 39/64) во точката 2 се додава нов став 2, кој гласи:

„Како продажба за потребите на широка потрошувачка во смисла на ставот 1 од оваа точка се смета и продажбата и испораката на лигнит, мрк јаглен и брикети од мрк јаглен на топланите, и тоа само на оние количини што ќе се потрошат за производство на топлотна енергија што е потребна за затоплување на станбените простории на домаќинствата.“

2. Во точката 3 по ставот 3, се додаваат два нови става, кои гласат:

„При купувањето на лигнит, мрк јаглен и брикети од мрк јаглен топланите се должни на претпријатие кај кое се снабдуваат со јаглен да му поднесат пресметка од која ќе се види односот помеѓу потрошувачката на јаглен за затоплување во топлотна енергија на станбените простории и потрошувачката на јаглен за затоплување со топлотна енергија на деловните простории и за други потреби, изразен во количина на потрошениот јаглен и во процент.“

Оваа пресметка топланите ја сочинуваат врз основа на потрошувачката на јаглен во претходната година. Ако во текуштата година дојде до промена на односот во потрошувачката на јаглен, топланите се должни да направат нова пресметка според фактичната состојба.“

3. Во точката 5 став 2 под 1 став 2 зборовите: „и износот наплатен од потрошувачот“ се заменуваат со зборовите: „износот што го поднесува потрошувачот, а за количините продадени на топланата — и износот што на претпријатието му го поднесла топланата“.

4. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 674/1
20 мај 1965 година
Београд

Сојузен секретар
за индустрија и трговија,
Хакија Поздерац, с. р.

446.

Врз основа на точката 1 став 2 од Одлуката за задолжителна испорака до определени корисници на електролитен бакар, електролитен цинк во блок, кадмиум, цинк-лим, рафинирано олово во блок, сребро, алуминум во блок и на метална жива („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/65), сојузниот секретар за индустрија и трговија издава

НАРЕДБА

ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ИСПОРАКА НА ЕЛЕКТРОЛИТЕН БАКАР, ЕЛЕКТРОЛИТЕН ЦИНК ВО БЛОК, КАДМИУМ, ЦИНК-ЛИМ, РАФИНИРАНО ОЛОВО ВО БЛОК, СРЕБРО, АЛУМИНИУМ ВО БЛОК И МЕТАЛНА ЖИВА ЗА ПОТРЕБИТЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКАТА НАРОДНА АРМИЈА ВО 1965 ГОДИНА

1. Стопанските организации — производители се должни да ги испорачат за потребите на Југословенската народна армија во 1965 година следните количини на електролитен бакар, електролитен цинк во блок, кадмиум, цинк-лим, рафинирано олово во блок, сребро, алуминум во блок и метална жива, и тоа:

- 1) Рударско-топионичарски базен „Бор“ Бор — 1.700 тона електролитен бакар;
- 2) Фабрика хемијских производа „Зорка“, Шабац — 700 тона електролитен цинк во блок;
- 3) Фабрика хемијских производа „Зорка“, Шабац — 10 тона кадмиум;
- 4) Цинкарна „Цеље“, Цеље — 300 тона цинк-лим;
- 5) Рудници и топионица олова и цинка „Трепча“, Звечан — 1.300 тона рафинирано олово во блок;
- 6) Рудници и топионица олова и цинка „Трепча“, Звечан — 40 kg сребро;
- 7) Фабрика алуминиума „Борис Кидрич“, Кидричево — 50 тона алуминум во блок;
- 8) Рудници живе, Идрија — 8 тона метална жива.

2. Производителите од точката 1 на оваа наредба се должни да склучат договори за продажба и купување со оние корисници и во оние рокови за испорака што ќе ги определи Државниот секретаријат за народна одбрана.

3. Производителите се должни на Сојузниот секретаријат за индустрија и трговија да му ги доставуваат податоците за извршените испораки на производите од точката 1 на оваа наредба до 10-иот ден во месецот — за изминатиот месец.

4. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 1165/1
21 мај 1965 година
Белград

Сојузен секретар
за индустрија и трговија,
Хакија Поздерац, с. р.

447.

Врз основа на членот 172 точка 4 од Царинскиот закон („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 24/59 и 13/63 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/65), членот 3 став 3-и членот 24 од Уредбата за Привремената општа царинска тарифа („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/62, 16/62, 42/62, 49/62 и 4/63 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 5/64, 30/64 и 51/64), сојузниот секретар за финансии пропишува

УПАТСТВО

ЗА ЦАРИНСКАТА ПОСТАПКА СО ПОМЕТАЧИНАТА ОД БРОДОВИ ШТО СООБРАКААТ СО СТРАНСТВО КОЈА СЕ ОТСТАПУВА БЕЗ НАДОМЕСТОК

1. Како пометачина, во смисла на ова упатство, се сметаат стоките собрани при чистење на странски брод или југословенски брод што сообраќа со странство, кои увозникот односно имателот на товарница (коносман) не ги презел по истоварот на стоките.

2. Работните или општествените организации и физичките лица, што презеле пометачина од брод без надоместок, се должни на царинарницата да ѝ поднесат декларација и потврда од заповедникот на бродот или од работната организација на која ѝ припаѓа бродот, дека пометачината им е бесплатно отстапена.

На оваа пометачина царинарницата наплатува царина и други увозни давачки.

3. Царинска основица за отстапената пометачина сочинува:

1) за организациите — вредноста на стоките утврдена комисијски од страна на царинарницата, а според одредбите од Наредбата за постапката за проценување на вредноста на стоките и за утврдување на процентот на истрошеноста на стоките („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/62 и 7/63);

2) за физичките лица — вредноста на стоките за утврдена во Листата на вредностите на стоките за примена на Привремената општа царинска тарифа, за стоките што граѓаните ги увезуваат односно внесуваат од странство („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 13/62), или, ако такви стоки не се опфатени со наведената листа, вредноста на стоките утврдена комисијски од страна на царинарницата во смисла на одредбите од Наредбата за постапката за проценување на вредноста на стоките и за утврдување на процентот на истрошеноста на стоките, земајќи го при тоа предвид и процентот на други примеси во стоките.

4. Пометачина може да прими и царинарницата, која постапува со неа како со стоки на кои рокот на лежањето им истекол, во смисла на членот 126 од Царинскиот закон и чл. 213 до 230 од Правилникот за спроведување на Царинскиот закон („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 32/60 и 46/62).

5. При царинењето на пометачината од бродови царинарницата е должна да води сметка за применувањето на другите прописи што се однесуваат на контролата на стоките што се во прашање (фитопатолошки, санитарски и сл.).

6. Со деловите на материјали (штици, картони и сл.) од странско потекло употребен при превозот на стоки во растурена состојба (ринфуза), се постапува исто како и со пометачината.

7. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 3-5-6064/1
18 мај 1965 година
Белград

Сојузен секретар,
за финансии,
Киво Глигоров, с. р.

бор“ треба да стојат зборовите: „му се поднесува на одобрение на општинскиот народен одбор, ако хидромелиорациониот систем се простира на подрачје од една општина, односно на околицкиот народен одбор ако хидромелиорациониот систем се простира на подрачјата на две или повеќе општини на иста околина“.

Во членот 46 во новиот став 5 наместо зборот: „закон“ треба да стои зборот: „член“.

Во членот 51 во новиот член 34г став 1 точка 1 наместо зборовите: „работни лица“ треба да стојат зборовите: „правни лица“.

Од Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина, Белград, 11 мај 1965 година.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Законот за измени и дополненија на Законот за виното, што е објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/65, се поткраднале долу наведените грешки, та се дава

ИСПРАВКА

НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ВИНО

1. Во членот 17, во новиот член 41 точка 6 наместо зборот: „и“ треба да стои зборот: „или“.

2. Во членот 23 точка 2 се бришат зборовите: „вино или шира или“.

3. Во членот 26 став 1 наместо зборовите: „во зборовите: „за определувањето на количините на вино“ се додава записка и зборот: „комињак“ се ставаат зборовите: „наместо зборовите: „вино и шира“ се става зборот: „комињак“.

Од Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина, Белград, 11 април 1965 година.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Основниот закон за семејството, објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 13/65, се поткраднале долу наведените грешки, та се дава

ИСПРАВКА

НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА СЕМЕЈСТВО

Во членот 32 став 1 точка 3 наместо зборовите: „деловни книги и“ треба да стои зборот: „соодветни“.

Во членот 39 став 1 точка 1 наместо зборовите во заграда: „член 7 став 2“ треба да стојат зборовите: „член 6 став 4“.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во пречистениот текст на Законот за општината управна постапка кој е објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 18/65, се поткраднале долу наведените грешки, та се дава

ИСПРАВКА

НА ЗАКОНОТ ЗА ОПШТИНАТА УПРАВНА ПОСТАПКА

(пречистен текст)

1. Во членот 29 во вториот ред наместо зборот: „околина“ треба да стои: „околина“.

2. Во членот 53 став 4 во првиот ред наместо зборовите: „го врши дејствието“ треба да стои: „ги врши дејствијата“.

3. Во членот 103 став 3 наместо зборовите: „дозволи во случај“ треба да стојат зборовите: „дозволи и во случај“.

4. Во членот 159 став 2 во петтиот ред наместо зборот: „уводот“ треба да стои: „увидот“.

5. Во членот 228 став 2 првите три реда гласат: „(2) Ако органот што според ставот 1 на овој член би требало да решава по жалбата дал согласност, одобрение или потврда на првостепеното ре-“.

6. Во членот 246 став 1 во вториот ред наместо зборот: „е“ треба да стои: „не“.

7. Во членот 270 став 3 во третиот ред наместо: „звршен“ треба да стои зборот: „извршен“.

8. Во членот 289 став 1 во вториот ред наместо: „спроверува“ треба да стои зборот: „спроведува“.

Од Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина, Белград, 10 мај 1965 година.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Законот за измени и дополненија на Законот за здружувањето и деловната соработка во стопанството, кој е објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/65, се поткраднале долу наведените грешки, та се дава

ИСПРАВКА

НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРУЖУВАЊЕТО И ДЕЛОВНАТА СОРАБОТКА ВО СТОПАНСТВОТО

1. Во членот 38 наместо: „Членот 74 се брише.“ треба на стои „Чл. 74 и 75 се бришат.“.

2. Во членот 68 став 1 во десеттиот ред наместо зборот „во“ треба да стои зборот „на“.

3. Во членот 73 по ставот 3 испуштен е ставот кој гласи: „Во членот 114а зборот: „околицката“ се заменува со зборот: „основната“.“

Во истиот член по ставот 6 испуштен е став, кој гласи: „Во членот 168 став 2 зборовите: „а ги одбрува органот надлежен за потврда на договорот за основавање на здружението“ се бришат.“

Од Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина, Белград, 20 мај 1965 година.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Законот за кредитните работи со странство што е објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/65, се поткраднале долу наведените грешки, та се дава

ИСПРАВКА

НА ЗАКОНОТ ЗА КРЕДИТНИТЕ РАБОТИ СО СТРАНСТВО

Во членот 3 став 3, во првиот ред, наместо зборовите: „став 1“ треба да стојат зборовите: „на ставот 2“.

Во членот 22 став 2, во третиот ред, наместо зборот: „од“ треба да стои зборот: „до“.

Од Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина, Белград, 19 април 1965 година.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во Законот за девизното работење и за платниот промет со странство, кој е објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/65, се поткраднале долу наведените грешки, та се дава

ИСПРАВКА

НА ЗАКОНОТ ЗА ДЕВИЗНОТО РАБОТЕЊЕ И ЗА ПЛАТНИОТ ПРОМЕТ СО СТРАНСТВО

Во членот 52 во третиот ред наместо: „будат“ треба на стои зборот: „бидат“, а шестиот ред треба да гласи: „определен дел на диварска противредност на ето-“.

Во членот 70 став 1 во првиот ред наместо зборот: „секретар“ треба да стои зборот: „секретаријат“.

Во членот 74 наместо: „оносва“ треба да стои зборот: „основа“.

Во членот 81 став 2 во првиот ред по зборот: „сите“ треба да се додаде зборот: „видови“.

Во членот 85 став 1 точката 14 треба да гласи: „ако при извозот невистинито наведе дека се во

прашање стоки чиј извоз е слободен, а со посебен сојузен закон за тие стоки е определено поинаку (член 53)", а точ. 15, 16 и 17 треба да се бришат.

Во членот 86 точка 6 во третиот ред наместо зборот: „невистини“ треба да стои зборот: „невистинити“.

Од Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина, Белград, 19 мај 1965 година.

ОД СЛУЖБЕНИТЕ ЛИСТОВИ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКИТЕ РЕПУБЛИКИ

НАРОДНЕ НОВИНЕ СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

„Народне новине“ службени лист Социјалистичке Републике Хрватске во бројот 8 од 4 март 1965 година објавуваат:

Закон за мерките за спречување на пожар;

Закон за измени и дополненија на Законот за определување помош на семејствата на умрените или загинатите народни херои;

Закон за помилување;

Закон за престанок на важењето на Законот за доброволните противпожарни друштва;

Закон за библиотеките (пречистен текст);

Одлука за финансирање на Стопанската комора на СР Хрватска и околицките стопански комори во 1965 година;

Одлука за дополнение на Одлуката за определување на местата што се сметаат за градови и населби од градски карактер според Законот за национализација на наемните згради и на градежното земјиште;

Решение за издвојување шумски предели од шумскостопанското подрачје „Загребачка гора“ (Загреб);

Правилник за измена на Правилникот за спортскиот риболов на море;

Список на стручњаците што можат да вршат здравствена контрола во расадниците за производство на посадочен материјал на шумско дрвје и грмушки;

Решение за дополнение на Решението за назначување постојани судски вештаци кај стопанските судови во СР Хрватска за 1964 година;

Исправка на Законот за измени на Законот за слатководно рибарство.

Во бројот 9 од 9 март 1965 година објавуваат:

Буџет на СР Хрватска за 1965 година.

Во бројот 10 од 18 март 1965 година објавуваат:

Закон за околицките комисији за утврдување на пензискиот стаж;

Закон за ветеринарната служба (пречистен текст);

Закон за слатководното рибарство (пречистен текст);

Наредба за измени на Наредбата за определување одделни производи што се опфаќаат со контролата на цените;

Решение за бришење од евиденцијата називот на местото Новак како самостојна населба;

Список на стручњаците што можат да вршат здравствена контрола на објектите за производство на овошен и лозов посадочен материјал;

Одлука за усвојување на Завршната сметка на фондските на инвалидското и пензиското осигурување и додатоците на деца за 1964 година;

Одлука за усвојување на Завршната сметка на Фондот на задолжителното здравствено реосигурување на фондските на здравственото осигурување на работниците за 1964 година;

Одлука за височината на додатокот за помош и нега;

Одлука за височината на паушалниот надоместок за зголемените животни трошоци во случај кога професионалната рехабилитација се врши надвор од местото на постојаниот престој на инвалид на трудот;

Одлука за дополнение на Одлуката за граничниот износ на најниското пензиско примање и за височината на заштитниот додаток на пензијата.

СОДРЖИНА:

	Страна
440. Основен закон за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување (пречистен текст) — — — —	1029
441. Уредба за измени и дополненија на Тарифата за данокот на промет — — — —	1050
442. Уредба за тарифниот систем за продажба на електрична енергија — — — —	1051
443. Решение за износите на дневници за службено патување во странство што на сојузните органи на управата им се признаваат во материјални трошоци — — — —	1056
444. Одлука за стопата на интересот на кредитите што Народната банка на Југославија им ги дава на деловните банки — — — —	1059
445. Наредба за измени и дополненија на Наредбата за примена на Одлуката за давање регрес за продадените и испорачани количини огревни материјали за потребите на широката потрошувачка — — — —	1059
446. Наредба за задолжителна испорака на електролитен бакар, електролитен цинк во блок, кадмиум, цинк-лим, рафинирано олово во блок, сребро, алуминиум во блок и метална жива за потребите на Југословенската народна армија во 1965 година — — — —	1060
447. Упатство за царинската постапка со пометачината од бродови што сообраќаат со странство која се отстапува без надоместок — — — —	1060
448. Упатство за поблиските услови и за начинот на користење на средствата на сојузниот буџет за 1965 година за водостопанство — — — —	1061
449. Решение за дополнение на југословенскиот стандард од областа на индустријата на обувки — — — —	1062
450. Одлука за височината на задолжителната резерва на деловните банки кај Народната банка на Југославија — — — —	1062
Исправка на Законот за измени и дополненија на Основниот закон за искористувањето на селскостопанското земјиште — — — —	1062
Исправка на Законот за измени и дополненија на Законот за виното — — — —	1063
Исправка на Основниот закон за семето — — — —	1063
Исправка на Законот за општата управна постапка (пречистен текст) — — — —	1063
Исправка на Законот за измени и дополненија на Законот за здружувањето и деловната соработка во сѐпанството — — — —	1063
Исправка на Законот за кредитните работи со странство — — — —	1063
Исправка на Законот за девизното работење и за платниот промет со странство — — — —	1063